

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Studijní program: Ekonomika a management N6208
Studijní obor: Strukturální politika EU a rozvoj venkova
Pracoviště: Ekonomická fakulta – Katedra strukturální politiky EU a rozvoje
 venkova KSP

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Analýza podmínek využití prostředků z fondu EAFRD v ZD Hluboké Mašůvky

Vedoucí diplomové práce

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.

Autor

Bc. Radka Kamarádová

2008

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Katedra strukturální politiky a rozvoje venkova
Akademický rok: 2006/2007

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Radka KAMARÁDOVÁ**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Strukturální politika EU a rozvoj venkova**

Název tématu: **Analýza podmínek využití prostředků z fondu EAFRD
v ZD Hluboké Mašůvky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Diplomová práce je zaměřena na čerpání a využití prostředků z fondu EAFRD a jejich
přímý dopad na konkurenceschopnosti podniku

Osnova:

1. Úvod
2. Literární přehled
3. Cíle a metodika
4. Řešení problematiky
5. Provedení analýzy
6. Diskuze
7. Závěr
8. Resumé
9. Použitá literatura
10. Přílohy

Rozsah grafických prací: dle potřeby
Rozsah pracovní zprávy: 50 - 70 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

Development potencial in regions and its monitoring Agricultural Economics - doc. Ing. Boháčková I., prof. Ing. Hrabánková M. , Csc.
Horizontální plán rozvoje venkova - MZe ČR, 2004
Operační program " Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství " - MZe ČR 2004
Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013 - MZe, VÚZE Praha
Průvodce fondy EU - Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Regionální management - prof. Ing. M. Hrabánková, CSc.
Regionální rozvoj z pozice strukturální politiky - Svatošová L., doc. Ing. Boháčková I., prof. Ing. Hrabánková M. , Csc.
Strukturální podpory v rámci politiky soudržnosti v období 2000-2013 - prof. Ing. Hrabánková M. CSc., doc. Ing. I. Boháčková

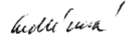
Vedoucí diplomové práce: prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.
Katedra strukturální politiky a rozvoje venkova

Datum zadání diplomové práce: 30. března 2007

Termín odevzdání diplomové práce: 30. dubna 2008

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Eva Cudlínová, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 30. března 2007

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Analýza podmínek využití prostředků z fondu EAFRD v ZD Hluboké Mašůvky vypracovala samostatně na základě vlastního výzkumu a literatury, kterou uvádím v přehledu použité literatury

.....
Bc. Radka Kamarádová

V Českých Budějovicích 29. dubna 2008

Děkuji vedoucí diplomové práce prof. Ing. M. Hrabánkové, CSc. za odborné vedení a cenné rady při zpracování diplomové práce.

OBSAH

1. Úvod.....	8
2. Metodika	10
3. Vymezení základních pojmů	12
3.1 Nástroje hospodářské a sociální politiky soudržnosti.....	12
3.1.1 Fondy Evropské unie	12
3.1.2 Strukturální fondy EU (Structural Funds, SF).....	12
3.2 Evropské fondy v zemědělství - období 2000 - 2006 Evropský zemědělský orientační a záruční fond (EAGGF).....	13
3.3 Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (OP RVMZ) ...	14
3.4 Období 2007 - 2013 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD). 16	
3.4.1 Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013 (PRV)	17
3.5 Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013.....	18
3.5.1 Financování jednotlivých os	20
3.6 Cíle regionální politiky pro období 2007 – 2013.....	21
3.6.1 Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle politiky HSS v období.....	26
3.6.2 Srovnání cílů a nástrojů politiky soudržnosti v současném a předchozím programovacím období	27
4. Principy pro realizaci strukturální politiky	28
4.1 Principy soudružnosti	28
4.2 Monitorování a hodnocení projektů.....	29
4.3 Finanční kontrola	31
5. Programovací procedury	35
5.1 Programové dokumenty pro období 2007-2013	35
5.1.1 Klíčové strategické programové dokumenty politiky- HSS Strategické obecné zásady Společenství (SOZS)	36
5.1.2 Národní rozvojový plán (NRP).....	37
5.1.3 Národní strategický referenční rámec (NSRR).....	38
7. Podmínky využití prostředků ze strukturálních fondů.....	40
6.1 Charakteristika základních pojmů - Institucionální rámec	41
6.2 Hlavní typy procesů struktury řízení a kontroly a principy financování	42
6.3 Finanční toky	43
6.4 Způsob financování.....	44
6.4.1 Kofinancování (spolufinancování)	44
6.5 Finanční plán.....	44
6.6 Možnosti financování záměrů.....	45
6.7 Základní principy financování s podporou operačních programů.....	45
6.7.1 Princip zpětného financování.....	45
6.8 Projekty.....	47
6.9 Institucionální zajištění plateb projektů - Státní zemědělský intervenční fond (SZIF).....	49
7. Praktická část - projekt	53
7.1 Ustanovení pro poskytnutí dotace v rámci Programu rozvoje venkova platné pro předkládaný projekt	53
7.2 Všeobecné informace.....	57
7.2.1 Název projektu	57

7.2.2 Základní informace o projektu.....	57
7.3 Žadatel Identifikace žadatele:	57
7.4 Doba požadovaná k realizaci	58
7.4.1 Technické řešení projektu	59
7.5 Rozpočet projektu	61
7.6 Charakteristika podniku	62
7.7 Zdůvodnění projektu	67
7.8 Cíle projektu	67
7.8.1 Všeobecné cíle	67
7.8.2 Specifické cíle	67
7.9 Realizace projektu.....	68
7.10 Analýza projektu	69
7.10.1 SWOT analýza projektu.....	69
7.10.2 Předpokládaný stav před a po realizaci projektu	71
7.10.3 Předpokládané efekty projektu	71
7.11 Údaje o projektovaných kapacitách	72
7.11.1 Údaje o provozu	72
7.12 Dispoziční řešení.....	73
9. Závěr	77
9. Seznam literatury	81
10. Elektronické zdroje	82
11. Summary	83
12. Seznam použitých zkratk	84
13. Přílohy.....	85

1. Úvod

S rokem 2007 vstoupila Česká republika s ostatními 27 členskými státy do druhého programovacího období 2007 - 2013, které s sebou přináší výrazné změny týkající se dotační politiky Evropské unie.

Česká republika již nebude mít možnost čerpat finanční prostředky z předstupních opatření, které sloužily do roku 2006 a dnes dobíhají, ale na druhou stranu může uplatnit své získané zkušenosti v odlišně pojatých strukturálních fondech, které na ně navazují.

Evropská unie se v druhém programovacím období soustřeďuje kromě jiného na provázaný přístup zemědělské politiky a její přímé propojení s venkovským prostorem, kde se uplatňuje multifunkční zemědělství jako jedna z priorit, které byly v minulosti částečně opomíjeny.

České podniky se stále potýkají s dlouhodobými problémy, které pramení z nízké efektivnosti, jež vede k nedostatku vlastního kapitálu pro rozvoj dalších aktivit, dále obtížemi spojenými s dostupností cizích zdrojů, neboť na zemědělský sektor je nahlíženo z pohledu bankovní politiky jako na sektor rizikový a nepříliš výdělečný. Dalším problémem, který navazuje na nižší výdělečnost zemědělství, je přetrvávající odliv pracovních sil z venkovských oblastí do měst. Výsledkem je malá angažovanost tuto situaci změnit a podcenění role agrárního sektoru jako spolutváře krajiny a životního prostředí.

S novým Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EAFRD), jež nahradil funkci Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EAGGF) se českým zemědělci otevírají nové možnosti. Tento fond svým zaměřením podporuje zemědělské subjekty, jež se neustále snaží zefektivňovat svou výrobu, zvyšovat svoji

konkurenceschopnost, přičemž je kladen důraz na mimoprodukční funkci zemědělství a kladný vztah k životnímu prostředí.

Dotace z Programu Rozvoje venkova (PRV) jsou tedy spolufinancovány z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a ze státního rozpočtu. Program Rozvoj venkova musí být chápán jako komplexní nástroj, který je hlavním pilířem k dosažení žádoucího vývoje, stability a konkurenceschopnosti v zemědělských oblastech a to při zachování přírodních a kulturních složek a neustálém zvyšování kvality života na venkově.

V této práci se zabývám otázkou dotační politiky plynoucí z fondu EAFRD, potažmo PRV, jaké jsou možnosti čerpání finančních prostředků zemědělského podniku Hluboké Mašůvky a jejich dopad na konkurenceschopnost tohoto podniku, která v praktické části vyústí v realizační projekt.

2. Metodika

Cíl práce

Diplomová práce je zaměřena na čerpání a využití prostředků ze strukturálních fondů určených pro zemědělství a jejich přímý dopad na konkurenceschopnost podniku.

Metodický postup diplomové práce

Pro svou diplomovou práci jsem si vybrala konkrétní podnik zemědělské družstvo Hluboké Mašůvky, které již v minulosti čerpalo finanční prostředky z řady strukturálních fondů a na kterém jsem se snažila zhodnotit účinnost čerpání těchto prostředků právě z programů určených pro podporu v zemědělství, tedy fondu EAFRD a jeho přímý vliv na konkurenceschopnost podniku.

V první, teoretické části své práce jsem se zaměřila na stručnou charakteristiku fondu EAGGF a EAFRD, na jejich zaměření, dále na vysvětlení jednotlivých pojmů a celkové osvětlení probírané problematiky jako jsou např. podmínky kladené na žadatele a také danou legislativu, která provází tvorbu jednotlivých projektů, jejichž dodržení s sebou nese nedílnou část úspěšnosti pro jejich realizaci.

V druhé, praktické části práce jsem se soustředila na obecná ustanovení pro poskytnutí dotace v rámci Programu rozvoje venkova a jeho sounáležitostí a dále na možnosti čerpání finančních prostředků do budoucnosti, tedy v období 2007 -2013 z již jmenovaného fondu EAFRD, jež vyústilo praktickým příkladem : Rekonstrukcí stáje pro odchov selat.

Informace, které jsem čerpala, jsem nalézala především na webových stránkách Ministerstev zemědělství (MZeČR), vnitra (MVČR) a financí (MFČR) a v publikacích jež jsou uvedeny v seznamu použité literatury, a to především publikace paní prof. Ing M. Hrabánkové, CSc., které nejen seznamují s obsáhlou problematikou fondů Evropské

unie, práv a povinností jednotlivých skupin žadatelů, ale i informace týkajících se obšírné problematiky zpracování již zmíněných projektů.

Údaje, jež jsou použity ve SWOT analýze jsem čerpala z interních informací daného podniku a jeho současného postavení na trhu zemědělských komodit.

V závěrečné části práce jsou vytipována opatření, jejichž využití může výrazně přispět k podpoře konkurenceschopnosti zemědělského družstva a rozšířit pole jeho aktivit a působnosti.

3. Vymezení základních pojmů

3.1 Nástroje hospodářské a sociální politiky soudržnosti

3.1.1 Fondy Evropské unie

Financování projektů, ať se již týká jednotlivých podnikatelů, či větších zájmových skupin, se realizuje pomocí strukturální politiky Evropské unie a to na bázi strukturálních fondů. Tyto fondy jsou tématicky zaměřeny, tzn. že každý fond se soustřeďuje na jinou oblast např. zemědělství, podnikání apod., což umožňuje lepší a efektivnější práci Evropské unie. Smyslem fondů je účelně podporovat realizaci stanovených cílů a to prostřednictvím finančních prostředků za podmínky jejich funkčního a efektivního vynaložení. Definice na obecnou charakteristiku fondů se poněkud liší, avšak všechny mají společný prvek – snižování rozdílů různých úrovní lidské společnosti.

Fondy Evropské unie zahrnují širokou škálu nástrojů finanční a technické pomoci. Slouží především k podpoře hospodářského růstu členských států, zlepšování vzdělanosti jejich obyvatel a snižování sociálních nerovností. Některé nástroje také pomáhají kandidátským zemím při přípravě na jejich vstupu do Evropské unie.

(Zdroj : www.euroskop.cz, 2006).

Fondy EU jsou nástrojem pro realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie, která má za cíl snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje regionů a členských států EU a míry zaostávání nejvíce znevýhodněných regionů.

(Zdroj:www.strukturalni-fondy.cz, 2005).

3.1.2 Strukturální fondy EU (Structural Funds, SF)

Jádro regionální a strukturální politiky EU tvoří strukturální fondy (SF). Ty se přímo zaměřují na snižování rozdílů mezi regiony členských států a snižování zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů nebo ostrovů, včetně venkovských oblastí. Peníze ze SF jsou čerpány v rámci několikaletých cyklů a na základě definování jasných cílů a priorit.

Regionální politika EU prodělala od svého vzniku řadu změn, které měly dopad na stanovené priority a cíle. Pro období 2007 – 2013 je hlavním zájmem větší sociální a ekonomický růst a vytváření více pracovních míst v regionech a obcích EU. Regionální rozvoj je v současnosti postaven na třech cílech – konvergence, regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a evropská územní spolupráce. Pro období 2007 – 2013 jsou aktuální tyto fondy:

Strukturální fondy, SF

- Evropský fond regionálního rozvoje, ERDF
- Evropský sociální fond, ESF
- Fond soudržnosti, CF
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, EAFRD
- Evropský rybářský fond, EFF
- Komunitární programy
- Fondy předvstupní pomoci, IPA
- Fond solidarity, EUSF
- Finanční nástroje regionální politiky
 - JASPERS
 - JEREMIE
 - JESSICA

3.2 Evropské fondy v zemědělství - období 2000 - 2006

Evropský zemědělský orientační a záruční fond (EAGGF)

Vzhledem k tomu, že financování z těchto fondů se realizuje až do konce roku 2008 jsou ještě uvedeny v této práci. Fond EAGGF je velmi zásadní nástroj v otázce zemědělské politiky potažmo realizaci Společné zemědělské politiky (SZP). Řeší jak problematiku stability a harmonického rozvoje zemědělství a venkova, ale také venkov jako celek, kde zemědělství a jeho produkční funkce hrála od nepaměti prioritní roli.

Evropský zemědělský orientační a záruční fond neboli European Agricultural Guidance and Guarantee Fund – EAGGF je složen ze dvou sekcí – orientační a záruční.

- Část garanční: je určena k dotování, zahrnuje většinu prostředků fondu a stanovuje tzv. intervenční ceny pro většinu zemědělských komodit a subvenci vývozu. Tyto ceny jsou zemědělcům garantovány a pokud by reálná cena na trhu klesla pod tuto hranici, pak příslušné orgány SZP zahájí intervenční nákupy.
- Část orientace: se podílí na financování strukturální a sociální politiky, k níž patří zlepšování výrobních podmínek, zlepšování venkovské infrastruktury, zlepšení pracovních a životních podmínek, trvale udržitelný rozvoj, podpora vzdělání a výzkumu.

Podle Smlouvy je součástí strukturálních fondů pouze orientační sekce, která poskytuje podporu modernizaci a zlepšování struktury v zemědělství a na venkově, některá opatření však financuje také záruční sekce (podrobněji ES 1260/1999). EAGGF financuje opatření v rámci regionů spadajících pod cíl 1, cíl 2 a iniciativu LEADER + (rozvoj venkova).

3.3 Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (OP RVMZ)

Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (OP RVMZ) spadá svým působením do minulého programového období 2002 – 2006 a jeho strategie vychází z analýzy ekonomické a sociální situace v zemědělství a venkovském prostoru. ČR pomocí tohoto OP navazovala a podporovala cíle a principy, jež byly stanoveny před vstupem ČR do EU. Rozvoj venkova a zemědělství se soustřeďuje zejména na multifunkční dimenzi zemědělství, na jeho konkurenceschopnost s důrazem na zvyšování kvality životního prostředí, které budou základem dlouhodobého ekonomického růstu, a které poskytnou venkovu dostatečné podmínky k rozvoji v oblasti služeb a dalších aktivit. Hlavní váha operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství je proto kladena na investice do zemědělství, včetně podpory mladých zemědělců a dále na zpracování produktů zemědělské výroby.

Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství podporuje zlepšování kvality a produktivity práce při zpracování zemědělských produktů s velkým důrazem na zvýšení kvality zemědělských produktů, které jsou uváděny na trh.

V kontextu celého Národního rozvojového plánu hraje operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství nezastupitelnou roli, neboť je určen k zajištění rozvoje venkova a zemědělství a pro udržení krajiny v kulturním stavu a celkovou stabilizaci venkovských oblastí. Obsah operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství byl vymezen, vzhledem k obsahu ostatních operačních programů a k obsahu SROP tak, aby nedocházelo ke vzájemným překryvům.

Cíle operačního programu

Globálním cílem operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství je zvýšení podílu sektoru na tvorbě HDP a zaměstnanosti v ČR, zachování životního prostředí, zajištění trvale udržitelného polyfunkčního rozvoje venkova na trvale udržitelném zemědělství, lesním a vodním hospodářství v integraci s kvalitním zpracováním zemědělských produktů.

Strategickými cíly (SC) operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství jsou:

- zajištění dostupného kapitálu pro oblasti zemědělství a venkova, zlepšení technického vybavení v zemědělství a zpracovatelských podnicích
- zlepšení marketingu zemědělské produkce za současného zvýšení podílu produkce výrobků s vyšší přidanou hodnotou a jejich uplatnění na zahraničních trzích
- konsolidace vlastnické struktury zemědělské a lesnické půdy a umožnění multisektorového rozvoje venkovského prostoru
- řešení sociálních aspektů rozvoje venkova zvýšením zaměstnanosti, zlepšením věkové a vzdělanostní struktury a zpřístupněním informací. (MMR, Strukturální fondy EU)

(Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz, 2007)

3.4 Období 2007 - 2013 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)

V minulém období byly podpory poskytované do oblasti zemědělství financovány z několika zdrojů, jako např. již výše zmíněný OP RVMZ, který čerpal finanční prostředky z fondu EAGGF. To však v některých případech znamenalo nepřehlednost podpor pro zemědělský sektor. Za tímto účelem byl v EU přijat návrh na vytvoření jednotného poskytování podpor - nový fond nazvaný Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (European Agricultural Fund for Rural Development EAFRD) zaměřený na komplexní podpory rozvoje venkovského prostoru.

Pro nové období 2007 – 2013 byl na podporu rozvoje venkova jako součásti společné zemědělské politiky Evropské unie vytvořen – EAFRD, který nahradil činnost již jmenovaného Evropského zemědělského podpůrného a záručního fondu – EAGGF, jehož orientační sekce patřila do konce předešlého programovacího období mezi strukturální nástroje EU. Prostředky z EAFRD jsou určeny především na rozvoj venkova a ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, potravinářství a lesnictví. Podpořeny budou jak environmentální projekty, tak i nově vznikající podniky na venkově apod. EU se v poslední době snaží s velkým důrazem prosazovat tzv. multifunkční zemědělství, které se soustřeďuje na politiku rozvoje venkova a na nepotravinářská využití zemědělské produkce.

Jedním z kroků reformy společné zemědělské politiky EU je rozdělení finančních prostředků poskytovaných zemědělcům a dalším žadatelům z rozpočtu EU na dvě priority, kterými jsou:

- platby zemědělcům nezávisle na jejich produkci (SAPS) a
- podpory poskytované v rámci tzv. programování a posílení druhého pilíře rozvoje venkova.

3.4.1 Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013 (PRV)

Po operačním programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, který sloužil jako nástroj hospodářské politiky v minulém období 2002 – 2006 byl vypracován Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013. PRV je programový dokument připravený Ministerstvem zemědělství ČR ve spolupráci s partnerskými subjekty pro poskytování dotací na zemědělství a rozvoj venkova v letech 2007 – 2013. Dotace z PRV jsou spolufinancovány z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) a ze státního rozpočtu.

Cílem Programu rozvoje venkova je rozvoj venkovského prostoru formou trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření, zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, lesnictví a potravinářství. Program také podporuje rozšiřování a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání, vytvářet nová pracovní místa, snížit míru nezaměstnanosti a posílit sounáležitost obyvatel na venkově.

Program rozvoje venkova obsahuje:

- 1) analýzu situace z hlediska silných a slabých stránek, zvolenou strategii jeho plnění a následné zhodnocení,
- 2) zdůvodnění zvolených priorit s ohledem na strategické hlavní směry Společenství a národní strategický plán i očekávaný dopad následného hodnocení;
- 3) informace o osách a opatřeních navrhovaných pro každou osu a jejich popis včetně konkrétních ověřitelných cílů a ukazatelů, které umožňují měřit pokrok, účinnost a účelnost programu;
- 4) finanční plán obsahující:
 - a) tabulku uvádějící celkový příspěvek z fondu plánovaný na každý rok
 - b) tabulku stanovující pro celé programové období celkový plánovaný příspěvek Společenství a odpovídající národní veřejné finanční prostředky na každou osu a částku vyhrazenou na technickou pomoc.
- 5) pro informaci orientační rozpis počátečních částek na příslušná opatření a v členění

podle veřejných a soukromých výdajů;

6) prvky potřebné pro hodnocení podle pravidel hospodářské soutěže a případně seznam programů podpory schválených k využívání při provádění programů;

7) informace o komplementaritě s opatřeními financovanými dalšími nástroji SZP prostřednictvím politiky soudržnosti a Evropským rybářským fondem;

8) ujednání o uskutečňování programu včetně:

a) jmenování veškerých orgánů členským státem a informací o souhrnném popisu řídicí a kontrolní struktury;

b) popis systémů monitorování a hodnocení včetně složení monitorovacího výboru;

c) údaje o uskutečňování podopatření Leader;

d) ustanovení k zajištění zveřejnění programu;

e) jmenování partnerů výsledky konzultací partnerů.

3.5 Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013

Prioritní osy

OSA I Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

Osa I je zaměřena na podporu konkurenceschopnosti zemědělství, lesnictví a posílení dynamiky podnikání v těchto oborech cestou restrukturalizace, rozvoje a inovací. Prioritními oblastmi budou modernizace zemědělských podniků a podpora odborného vzdělávání osvětové a informační činnosti a poradenství. Tato osa bude z 75 % financována z prostředků Evropské unie v regionech cíle konvergence a z 50 % mimo regiony cíle konvergence. Finanční alokace na osu I. činí 40 % - 50 % celkových prostředků EAFRD. Prioritní oblastí je modernizace zemědělských podniků a přidávání hodnoty zemědělských produktů, proto je na tyto účely soustředěno největší množství finančních prostředků.

OSA II- Zlepšování životního prostředí a krajiny

Cílem této osy je zlepšování životního prostředí a krajiny podporou hospodaření s půdou v zájmu udržitelného rozvoje venkova. Podpora bude zaměřena na biologickou

rozmanitost, zachování a rozvoj zemědělských a lesnických systémů s vysokou přírodní hodnotou a tradičních zemědělských krajín, ochranu vody a zmírňování klimatických změn. V rámci této osy bude pozornost věnována též podpoře zemědělství v méně příznivých oblastech v návaznosti na současné programy - Horizontální plán rozvoje venkova a Operační program Multifunkční zemědělství a rozvoj venkova v sekci ministerstva zemědělství. Tato osa bude z 80 % financována z prostředků Evropské unie v regionech cíle konvergence a z 55 % mimo regiony cíle konvergence.

OSA III - Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

Hlavním cílem této osy bude zlepšování kvality života ve venkovských oblastech podporou rozmanitosti hospodářských činností na venkově směrem k nezemědělským činnostem. Hlavní důraz bude soustředěn na tvorbu nových pracovních míst a zlepšení podmínek pro život rodin a mladých lidí na venkově, dále na zlepšení občanského vybavení a služeb včetně nezbytné infrastruktury a ochranu životního prostředí s důrazem na zhodnocení potenciálu venkovské krajiny a zachování kulturního dědictví venkova. Pozornost bude zaměřena na oblasti s nepříznivým věkovým složením obyvatelstva s cílem zabránit dalšímu vysídlování venkovských oblastí. Tato osa bude z 75 % financována z prostředků Evropské unie v regionech cíle konvergence a z 50 % mimo regiony cíle konvergence.

OSA IV – Leader

Umožní daleko větší zapojení venkovských mikroregionů díky metodě založené na principu evropské iniciativy Leader (tj. partnerství a spolupráce místní samosprávy s podnikatelským sektorem a neziskovými organizacemi založené na podpoře iniciativy „zdola nahoru“). Tato metoda vytváří podmínky pro široké zapojení obyvatelstva venkova do projektů uskutečňovaných v rámci místních rozvojových strategií v zájmu řešení aktuálních potřeb venkova s cílem zlepšení kvality života ve venkovských oblastech. Leader umožní také podporu vzdělávacích akcí, získávání dovedností a rozšiřování sítě partnerství na místní, regionální i mezinárodní úrovni.

Tato osa bude z 80 % financována z prostředků Evropské unie v regionech cíle konvergence a z 55 % mimo regiony cíle konvergence

Klíčové akce

- budování kapacit místních partnerství,
- podpora partnerství soukromého a veřejného sektoru,
- podpora spolupráce a inovací, on-line komunity,
- zlepšování místního řízení.

Technická pomoc

Příprava, sledování, hodnocení, informování a kontrola v rámci programu

Zřízení a provoz celostátní sítě pro venkov

(Zdroj : www.szif.cz, 2007)

3.5.1 Financování jednotlivých os

Při stanovení výše a struktury finančních prostředků na jednotlivé osy a opatření musí členské státy dodržet nařízení Rady 1698/2005 a rozhodnutí Rady o strategických pokynech Společenství. Zejména musí dodržet minimální povinné finanční limity z prostředků EAFRD a jejich rozdělení do jednotlivých os, maximální podíly spolufinancování z EU a národních veřejných zdrojů, priority EU v rámci jednotlivých os, rozdělení na osy a nabídku opatření. Další otázky ohledně váhy, tj. rozdělení finančních prostředků nad rámec povinného minimálního limitu do jednotlivých os, volby opatření a podílů na priority a opatření si řeší každá členská země podle svých vlastních potřeb.

Minimální finanční limity z EAFRD na jednotlivé osy:

Osa I 10 %

Osa II 25 %

Osa III 10 %

Osa IV průměr 2,5 %

Technická pomoc Max. 4 %

Na základě principu adiciovat je nutné již na začátku zajistit spolufinancování.

Maximální limit spolufinancování z EAFRD (pro regiony cíle konvergence, kam spadá celá ČR mimo Prahy)

Osa I 75%

Osa II 80%

Osa III 75%

Osa IV 80%

Technická pomoc 75%

3.6 Cíle regionální politiky pro období 2007 – 2013

Jednou z podstatných oblastí fungování EU je regionální politika v rámci politiky hospodářské a sociální soudržnosti sblížující členské státy EU. Jedním z klíčových prostředků jak dosáhnout integračního procesu, je vytvořit základní osnovu, jež by předurčovala dosažení srovnatelné úrovně všech členských států a regionů, dále snižování meziregionálních rozdílů, které vznikají přirozenými procesy v důsledku rozdílných předpokladů ekonomického rozvoje jednotlivých regionů. Cíle strukturální politiky jsou tedy chápány jako regionálně politická opatření. V minulém operačním období byly stanoveny tři cíle (z nichž dva cíle byly zaměřeny regionálně, tzv. vertikální cíle, a jeden cíl je zaměřený na lidské zdroje, tzv. horizontální cíl).

V období 2007–2013 sleduje regionální politika tři cíle, k jejichž dosažení má v evropském střednědobém rozpočtovém rámci (tzv. finanční perspektiva) prostřednictvím strukturálních fondů a Fondu soudržnosti vyčleněno 308 041 000 000 € (přibližně 8 686,8 mld. Kč).

Cíl Konvergence

Tento cíl je určen k urychlení hospodářské konvergence nejméně rozvinutých regionů. Jedná se o zlepšení podmínek pro ekonomický růst a růst zaměstnanosti, investice do materiálních a lidských zdrojů, inovace, schopnost přizpůsobit se

ekonomickým a společenským změnám, ochranu životního prostředí a efektivitu administrativy. Významná bude podpora adaptability ekonomických a sociálních změn v zájmu růstu regionálního potenciálu.

Cíl „Konvergence“ je zaměřen na regiony, jejichž HDP na obyvatele nedosáhne 75 % průměru tohoto ukazatele pro celou Evropskou unii. Pro tento cíl je využita specifická a přechodná podpora, která bude se sestupnou tendencí fungovat až do roku 2013 pro regiony, které přesáhnou 75% hranici v důsledku prostého statistického efektu rozšíření a vykáží HP/obyvatele mezi 75% průměru Společenství a hodnotou, která bude stanovena podle seznamu dotčených regionů. Intervence budou určeny na uspokojování požadavků Hospodářské a měnové unie prostřednictvím Fondu soudržnosti, tzn. že cíl Konvergence bude pokrývat podobně jako dříve zásahy Fondu soudržnosti v členských státech, jejichž hrubý národní důchod (HND) nedosáhne 90% průměru EU.

Pro tento Cíl budou čerpány prostředky z EFRR, ESF a FS. Z částky 264 mld. EUR – tedy 78,54% dotace do fondů, místo současných 75%, budou zdroje pro Cíl „Konvergence“ rozděleny takto:

- 67,34% pro regiony s HDP/obyvatele nižším než 75% průměru
- 8,38% pro regiony, které jsou postiženy „statistickým efektem“
- 23,86% pro státy, které jsou příjemci pomoci Fondu soudržnosti
- 0,42% pro nejvzdálenější regiony

Specifická a přechodná podpora, která bude se sestupnou tendencí realizována do roku 2013 pro regiony, které přesáhnou hranici 7,5% v důsledku prostého statistického efektu rozšíření a vykážou HDP/obyvatele mezi 75% průměru EU a hodnotou, která bude stanovena podle seznamu dotčených regionů.

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Dalším z cílů je Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, který má posílit konkurenceschopnost a atraktivitu regionů a předvídat hospodářské a společenské změny, podporovat inovaci, společnost založenou na znalostech, podnikavost, ochranu životního prostředí a prevenci rizik, podporovat na základě

Evropské strategie zaměstnanosti přizpůsobivost pracovníků a podniků a rozvoj trhů práce v kontextu sociální inkluze. V zásadě by podpory v rámci tohoto cíle měly předcházet zhoršujícím se sociálně-ekonomickým změnám a to posilováním konkurenceschopnosti regionů a zvýšením jejich přitažlivosti.

Oblasti , které nebudou pokryty Cílem „ Konvergence“, budou moci využívat Cíle „Konkurenceschopnost“. Členské státy vytvoří seznam regionů a předloží programy ke spolufinancování z EFRR. Tento Cíl bude podpořen ze zdrojů EFRR a ESF, celkem 57,9 mld. EUR – 17,22% z celkové sumy, rozdělené takto:

- 83,44% pro regiony, které nadále spadají pod současný Cíl 1
- 16,56% pro regiony ve „phasing-in“, tj. pro speciální a přechodnou podporu

Rozdělení EFRR/ESF bude 50:50 u regionů, které spadají pod současný cíl 1; u regionů ve „phasing-in“ může podíl ESF dosáhnout až 50%.

Cíl Evropská územní spolupráce

Je zaměřen na zintenzivnění spolupráce na třech úrovních

- přeshraniční spolupráci prostřednictvím společných programů
- spolupráce na nadnárodních úrovních
- sítě pro spolupráci a výměnu zkušeností v rámci celé Evropské unie.

Tento cíl je určen územím, kterých půjde o podporu vyváženého, harmonického a trvale udržitelného rozvoje a v zájmu celého Společenství.

Cíl „Spolupráce“ tak podpoří vyvážený, harmonický a trvale udržitelný rozvoj evropského území. U tohoto Cíle budou pokryty ty regiony, které se nacházejí podél vnitřních kontinentálních hranic a vybraných vnějších kontinentálních hranic, jakož i regiony nacházející se podél námořních hranic. Tento cíl bude mj. přispívat na přeshraniční složky budoucího Evropského nástroje pro sousedství a partnerství a předvstupní nástroje (pro další kandidátské státy).

Zdrojem pro tento Cíl bude Evropský fond regionálního rozvoje. Přidělená částka, která je stanovena na 13,2 mld. EUR, tedy 3,94% z celkové sumy, určená na územní spolupráci, bude rozdělena následovně, celkem 47,73% na přeshraniční spolupráci, 35,61% na akce příhraniční spolupráce na území EU a 12,12% jako

příspěvek na přeshraniční část Nástroje pro sousedství a partnerství a Předvstupní nástroje, přičemž podíl těchto dvou posledních musí být minimálně ekvivalentní.

Procentní podíly budou následující:

- 47,73% pro zóny nadnárodní spolupráce
- 4,54% pro evropské sítě spolupráce a výměny
- 35,61% na akce přímé územní spolupráce na území EU
- 12,12% příspěvek na přeshraniční část Nástroje pro sousedství a partnerství a pro předvstupní nástroj.

Venkovské oblasti a zóny závislé na rybolovu budou předmětem diversifikačních akcí doplňkově financovaných strukturálními fondy a koordinované s akcemi nového Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova EAFRD a Evropského fondu pro rybolov FEP.

Celkové zdroje na politiku soudržnosti pro období 2007-2013 ve výši 336,1% mld. EUR představují zhruba třetinu rozpočtu Společenství a 0,41% HND EU (0,46% včetně rozvoje venkova).

Účast fondů na veřejných výdajích bude omezen těmito horními hranicemi:

- 85% pro Fond soudržnosti
- 75% pro EFRR nebo ESF pod Cílem „Konvergence“, a výjimečně až 80% v zemích, které jsou podporovány z Fondu soudržnosti
- 50% pro EFRR nebo ESF pod Cílem „Konkurenceschopnost a zaměstnanost“
- 75% pro EFRR pod Cílem „Spolupráce“
- 50% pro nové dodatečné příspěvky pro nejuvzdálenější regiony, a to z EFRR jako kompenzace zvýšených výdajů
- 85% na operační programy v nejuvzdálenějších regionech a na nejuvzdálenějších řeckých ostrovech

Kromě uvedených procent fondové účasti na veřejných výdajích lze předpokládat navýšení o 10% z příspěvků EFRR na akce meziregionální spolupráce v rámci Cílů Konvergence a Konkurenceschopnost a o 5% v rámci Cíle Konkurenceschopnost pro zóny s přírodním handicapem (horské oblasti), nízkou

hustotou osídlení – především severní zóny již nepokryté Cílem Konvergence. Zvýšení účasti Společenství pro tyto různé zóny mohou dosáhnout celkově až 60%.

Základem pro uskutečňování politiky soudržnosti je několik zásadních principů, které nebyly zpochybněny, a to strategického plánování, decentralizovaného řízení a stálého sledování a hodnocení. Dne 17.5.2006 byla schválena usnesením vlády ČR č. 560 Strategie regionální politiky ČR pro léta 2007–13, zpráva přesto navrhuje zásadní změny, především navázání nového dialogu s Radou, aby tak byl usnadněn proces přizpůsobení politiky soudržnosti prioritám stanoveným v Lisabonu a Göteborgu. Evropské instituce by navíc měly každý rok zhodnotit pokrok v oblasti strategických priorit a dosažené výsledky, a to na základě shrnutí vypracovaného Komisí podle různých národních zpráv.

Závěrem můžeme konstatovat, že regionální politika a politika soudržnosti bude mít v budoucnu takový význam, jaký ještě neměla. Bude určena všem občanům na území regionů Unie a bude založena na efektivní solidaritě na ty, kteří jsou nejvíce znevýhodněni, avšak bude upravována podle situace.

(Zdroj: M. Hrabánková, 2006)

3.6.1 Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle politiky HSS v období

2007–2013

Tabulka 1: Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle politiky HSS v období

Cíl	Fondy pro EU27		Fondy pro ČR	
	Konvergence	251,16 mld. € (cca 7 082,80 mld. Kč)	81,54%	25,89 mld. € (cca 730,00 mld. Kč)
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	49,13 mld. € (cca 1 385,40 mld. Kč)	15,95%	415,99 mil. € (cca 11,73 mld. Kč)	1,56%
Evropská územní spolupráce	7,75 mld. € (cca 218,55 mld. Kč)	2,52%	389,05 mil. Kč (cca 10,97 mld. Kč)	1,46%
Celkem	308,04 mld. € (cca 8 686,80 mld. Kč)	100%	26,69 mld. € (cca 752,70 mld. Kč)	100%

(Zdroj: www.europa.eu, 2007)

3.6.2 Srovnání cílů a nástrojů politiky soudržnosti v současném a předchozím programovacím období

Tabulka 2: Srovnání cílů a nástrojů politiky soudržnosti v současném a předchozím programovacím období

2000 - 2006		2007 - 2013	
Cíle	Finanční nástroj	Cíle	Finanční nástroj
Fond soudržnosti	Fond soudržnosti	Konvergence	Fond soudržnosti
Cíl 1	ERDF ESF EAGGF FIFG		ERDF ESF
Cíl 2	ERDF ESF	Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	ERDF ESF
Cíl 3	ESF		
INTERREG	ERDF	Evropská územní spolupráce	ERDF
URBAN	ERDF		
LEADER	EAGGF		
EQUAL	ESF		
Rozvoj venkova a restrukturalizace rybolovu mimo Cíle 1	EAGGF FIFG	Tato oblast není v tomto období součástí politiky soudržnosti, je zařazena pod Společnou zemědělskou politiku – Program rozvoje venkova a OP rybářství – více viz:	
9 cílů	6 finančních nástrojů	3 cíle	3 finanční nástroje

(Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz)

4. Principy pro realizaci strukturální politiky

Evropská unie klade velký důraz na snižování rozdílů mezi úrovní jednotlivých regionů v různých členských státech. K dosažení předsevzatých cílů využívá solidarity bohatších států, jež výrazně finančně přispívají státům chudším. Regionální a strukturální politika se opírá o tyto základní principy:

4.1 Principy soudružnosti

Princip partnerství

Princip partnerství má dvě úrovně – vertikální a horizontální. Vertikálně zahrnuje úzkou spolupráci mezi Evropskou komisí a odpovídajícími orgány na národní, regionální a místní úrovni, určenými každým členským státem pro všechny etapy implementace opatření od přípravy až po realizaci. Na druhé straně se týká horizontální spolupráce mezi partnery na úrovni členského státu nebo regionu. Tím se spolupráce rozšířila i na orgány a osoby, které nejsou přímou součástí implementačních struktur (regiony, města, obce, vzdělávací instituce, soukromé subjekty apod.), aby bylo zajištěno, že se na konkrétním rozdělení prostředků budou podílet i samostatní příjemci.

Princip programování

Tento princip znamená, že se pomoc realizuje na základě víceletých a více oborových programů, pro které zpracovávají programové dokumenty. Výsledkem je vzájemně integrovaný programový celek uskutečňovaný v dlouhodobějším horizontu, který se zaměřuje na dosažení cílů.

Princip koncentrace

Smyslem této zásady je soustředit nejvíc prostředků na prioritní oblasti strukturálních politik dané země a do regionů s nejvážnějšími problémy, avšak pouze na předem definované cíle. Účelem je realizovat menší množství větších projektů, od kterých se očekává největší přínos.

Princip adicionality (doplňkovosti)

Pomoc EU má doplňovat, respektive posilovat prostředky příjemce pomoci – musí se jednat o „prostředky navíc“ (nad rámec národních prostředků). Právě finanční zainteresování příjemce má vést k vyšší efektivitě a zodpovědnosti při využívání poskytnutých prostředků. Poměr mezi národními a unijními prostředky musí dosáhnout stanovené minimální hranice.

Princip subsidiarity

Jde o to, aby byly jednotlivé cíle plněny na co nejnižší úrovni rozhodování, pokud je možné toto plnění na dané úrovni uspokojivě zajistit.

Princip solidarity

ekonomicky vyspělejší země svými příspěvky do společného rozpočtu financují rozvoj zemí ekonomicky méně rozvinutých.

Princip monitorování a vyhodnocování

Jedná se o průběžné sledování a vyhodnocení využívání prostředků ze zdrojů EU, a to ve všech fázích realizačního procesu (z hlediska věcného i finančního).

4.2 Monitorování a hodnocení projektů

Monitorovací proces je důležitou součástí hodnocení účinnosti vložených prostředků do projektů spojených s využíváním strukturálních fondů a odráží decentralizovaný přístup k podporám EU, který rozlišuje míru odpovědnosti za efektivnější využití prostředků ze strukturálních fondů nejen na úrovni Společenství, ale i na úrovni národní, regionální i lokální. Systém nebude fungovat jen na úrovni projektu, ale musí splňovat všechny informační potřeby na vyšších úrovních programové dokumentace, aby i tam byl zajištěn přístup v reálném čase k informacím o vývoji projektů. Monitorovací systém tak umožňuje kladení a zodpovídání otázek, zda čerpání prostředků na národní, regionální a místní úrovni probíhá v souladu se

společnými politikami a s odpovídající legislativou (acquis) a zda dodržovaná pravidla, která tuto formu spolupráce ČR s EU podmiňují.

Má-li být program i projekt úspěšný, musí mít předem stanovené indikátory. Indikátor se vyznačuje svojí předem stanovenou vstupní a výstupní hodnotou pro hodnocení účinnosti vytyčených cílů. Máme čtyři indikátory, a to indikátory výstupů, vstupů, výsledků a dopadů. Nyní budu stručně charakterizovat jednotlivé indikátory.

- Indikátory výstupů – vyjadřují operační cíle, což jsou konkrétní opatření potřebné k dosažení vytyčeného cíle, vztahují se k činnosti, k aktivitám, například rekvalifikační programy pro dlouhodobě nezaměstnané,
- Indikátory výsledků – vyjadřují specifické, tj. to, čeho má být dosaženo konkrétními dílčími opatřeními, specifikují přímé a okamžité efekty, většinou krátkodobé výsledky jednotlivých opatření, poskytují informace o kapacitě a výkonnosti přímých příjemců, například zlepšení zaměstnanosti dlouhodobě nezaměstnaných prostřednictvím rekvalifikací
- Indikátory účinků – dopadů – specifikují globální cílem, tedy to, co má být konečným efektem rozvojového dokumentu, například snížení nezaměstnanosti především u dlouhodobě nezaměstnaných

Při výběru indikátorů je zapotřebí vycházet z rozdílných úloh, které proces monitorování a proces hodnocení představují. Indikátory výsledků a dopadů se zabývají hodnocením skutečného přínosu projektů a indikátory vstupů a výstupů mají za úkol monitorovat průběh realizace projektů. Při hodnocení jde o posouzení vazeb výsledků na cíle, zda dosažené výsledky odpovídají potřebám, zda náklady byly efektivně čerpány a jsou přijatelné výši k dosaženým účinkům. Posuzuje se také doba trvání účinků, dlouhodobost dopadů a další.

Monitorování a hodnocení probíhá ve třech etapách:

- Etapa přípravná – předrealizační (ex ante)
- Etapa průběžné realizace- realizační (interim, on going)
- Etapa po skončení realizace- porealizační (ex post),

4.3 Finanční kontrola

Finanční kontrola v rámci strukturálních fondů je součástí systému finančního řízení, který zabezpečuje hospodaření s veřejnými prostředky. Mezi hlavní cíle finanční kontroly patří zejména prověřování, zda jsou dodržovány právní předpisy, zda je zajištěna ochrana veřejných prostředků proti rizikům, nesrovnalostem nebo jiným nedostatkům a zda nedochází k nehospodárnému, neúčelnému a neefektivnímu nakládání s veřejnými prostředky.

Systém finanční kontroly v České republice vymezuje zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů. Finanční kontrola je součástí systému finančního řízení, který zabezpečuje hospodaření s veřejnými prostředky. Mezi hlavní cíle finanční kontroly patří zejména prověřování, zda jsou dodržovány právní předpisy a opatření, zda je zajištěna ochrana veřejných prostředků proti rizikům, nesrovnalostem nebo jiným nedostatkům a zda nedochází k nehospodárnému, neúčelnému a neefektivnímu nakládání s veřejnými prostředky.

Systém finanční kontroly rozdělujeme na:

1. **veřejnosprávní kontrolu**, která zahrnuje finanční kontrolu skutečností rozhodných pro hospodaření s veřejnými prostředky zejména při vynakládání veřejných výdajů včetně veřejné finanční podpory u kontrolovaných osob, a to před jejich poskytnutím, v průběhu jejich použití a následně po jejich použití;
2. **systém finanční kontroly vykonávané podle mezinárodních smluv** zahrnuje finanční kontrolu zahraničních prostředků vykonávanou mezinárodními organizacemi;
3. **vnitřní kontrolní systém** v orgánech veřejné správy, který zahrnuje:
 - a) **řídící kontrolu (FM/C)**, zajišťovanou odpovědnými vedoucími zaměstnanci jako součást vnitřního řízení orgánu veřejné správy při přípravě operací před jejich schválením, při průběžném sledování uskutečňovaných operací, až do jejich konečného vypořádání a vyúčtování

a následného prověření vybraných operací v rámci hodnocení dosažených výsledků a správností hospodaření;

- b) **interní audit (IA)**, který je definován jako organizačně oddělené a funkčně nezávislé přezkoumávání a vyhodnocování přiměřenosti a účinnosti řídicí kontroly, včetně prověřování správnosti vybraných operací.

Ad 1) Veřejnosprávní kontrola

Orgán státní správy odpovědný za řízení, koordinaci a implementaci nástrojů pomoci EU je povinen vykonávat veřejnosprávní kontrolu u žadatelů o veřejnou finanční podporu nebo u příjemců této podpory v souladu s § 8 a § 8a zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole. V souladu s § 23 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole a na základě pokynu CHU zasílají tyto orgány plány a zprávy své kontrolní činnosti.

Ad 2) Kontrola podle mezinárodních smluv a příslibů ES

Evropská komise je oprávněna podle čl. 38(2) nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 a podle čl. 12(2) nařízení Rady (ES) č. 1164/94, po předchozím minimálně jednodenním upozornění, provádět kontroly na místě, včetně namátkových kontrol operací financovaných ze SF a řídicích kontrolních systémů. Evropská komise rovněž může požádat členský stát, aby provedl kontrolu na místě k ověření správnosti jedné nebo více transakcí; těchto kontrol se mohou zúčastnit i zástupci Evropské komise. Zaměstnanci kontrolované instituce jsou povinni poskytnout při provádění těchto kontrol nezbytnou součinnost.

Kontroly iniciativ společenství INTERREG upravují zvláštní mezinárodní smlouvy. Samostatné a nezávislé kontroly vykonává ve své působnosti Evropský účetní dvůr.

Ad 3) Vnitřní kontrolní systém

Platební orgán (PA), příslušný řídicí orgán (MA), zprostředkující subjekt (IB), finanční útvary a konečný příjemce (FB) a (pokud se nejedná zároveň o konečný uživatel (FR)) musí v souladu s § 25 - 31 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, a nařízením Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 ze dne 25. června 2002, kterým se stanoví

finanční nařízení o souhrnném rozpočtu ES, zavést a udržovat dostatečné řídicí a kontrolní systémy zajišťující řádné finanční řízení. Vnitřní kontrolní systém jsou ze zákona povinni zavést i FB, kteří jsou zároveň FR, pouze za předpokladu, že jsou orgány veřejné správy ve smyslu § 2 a) zákona č. 320/2001 Sb. (např. OSS). Obdobná povinnost se za stejného předpokladu vztahuje na FR.

Ad 3a) Řídicí kontrola

Řídicí kontrola je zajišťována odpovědnými vedoucími zaměstnanci a tvoří součást vnitřního řízení všech subjektů zapojených do implementačního systému fondů EU při přípravě operací před jejich schválením, při průběžném sledování uskutečněných operací až do jejich konečného vypořádání a vyúčtování a následného prověření vybraných operací v rámci hodnocení dosažených výsledků a správnosti hospodaření. MA zodpovídá za řádné uplatňování principů řídicí kontroly u IB (resp. FB, pokud se nejedná zároveň o FR).

Předběžná, průběžná a následná kontrola uvnitř instituce je zajišťována prostřednictvím vedoucích zaměstnanců organizačních útvarů nebo k tomu pověřených zaměstnanců, kteří zajišťují přímé uskutečňování operací.

Zjistí-li osoby zajišťující průběžnou a následnou kontrolu při jejich výkonu nevhodné, neefektivní nebo neúčelné vynakládání prostředků EU v rozporu s právními předpisy, oznámí své zjištění písemně vedoucímu příslušné instituce, MA a CHU. Vedoucí příslušné instituce je povinen přijmout opatření k nápravě zjištěných nedostatků a opatření k zajištění řádného výkonu této kontroly.

Z hlediska transparentnosti jednotlivých úkonů vnitřního kontrolního systému musí být v rámci řídicí kontroly zajištěny následující základní požadavky:

1. existence manuálů pracovních postupů na všech úrovních řízení, které zahrnují podrobné písemné pracovní postupy používané při provádění jednotlivých činností. Manuály jsou zpracovávány a aktualizovány formou tzv. řízené dokumentace;
2. jasná definice funkcí, důsledné oddělení funkce schvalovací, platební a účetní (nesmí nastat situace, kdy tatáž osoba vykonává činnost správce rozpočtu, příkazce operace a hlavního účetního);

3. důsledné dodržování systému dvojí nezávislé kontroly a dvojího podpisu při schvalování jednotlivých dokumentů a provádění plateb;
4. zastupitelnost zaměstnanců u všech funkcí;
5. bezpečné využívání informačních systémů;
6. důsledné předcházení možnému konfliktu zájmů.

Ad 3b) Interní audit

Interní audit musí být zaveden na každé úrovni implementace. MF prostřednictvím CHU spolupracuje s útvary interního auditu na jednotlivých úrovních a metodicky řídí jejich činnost.

V souladu s § 25 odst. 1 a 2 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, je povinností vedoucích orgánů veřejné správy zřídit útvary interního auditu.

Podle § 29 odst. 5 a 6 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, lze funkci útvaru interního auditu nahradit výkonem veřejnosprávní kontroly podle části druhé tohoto zákona u obcí či městských částí, které mají méně než 15 000 obyvatel.

V případě, že obec rozhodne, že nezřídí útvar interního auditu, je povinna zajistit funkce interního auditu přijetím jiných dostatečných opatření, např. činností kontrolního a finančního výboru, nebo externím auditem, nebo stanovit vnitřními předpisy jiná vhodná opatření.

Útvar interního auditu je funkčně nezávislý a organizačně oddělený od řídicích a výkonných struktur orgánu. Interní audit musí být přímo podřízen příslušnému vedoucímu orgánu veřejné správy a nesmí být pověřován úkoly, které jsou v rozporu s nezávislým výkonem funkce.

(Zdroj: www.mfcr.cz, 2006)

5. Programovací procedury

5.1 Programové dokumenty pro období 2007-2013

Příprava nových programových dokumentů je vázána na zkušenosti, jež ČR jako členská země EU nabyla při tvorbě, implementaci a hodnocení strategických a programových dokumentů ve zkráceném období 2004-2006. Oproti programování minulého období 2002 – 2006 je přístup k programování pro programovací období 2007 – 2013 strategičtější, s těžištěm ve Strategických obecných zásadách Společenství pro soudržnost a v novém Národním strategickém referenčním rámci. Vše musí být zpracováno v souladu s nařízeními EK.

Programovací dokumenty fungují na principu vypracování víceletých rozvojových programů. Strukturální fondy slouží především k podpoře rozvojových programů (avšak většinou neslouží k financování jednotlivých akcí). Tyto rozvojové programy mají svůj vlastní rozpočet, který se člení podle priorit a jednotlivých opatření. Programy mají svou ustálenou strukturu zahrnující analýzu včetně vymezení slabých a silných stránek a stanovení celkové strategie rozvoje území. Součástí této strategie je podrobné rozpracování jednotlivých opatření (avšak ne na úrovni projektů) včetně vymezení finančního rámce (rozčlenění na prostředky EU, národní prostředky – státní, regionální, místní a další a samozřejmě prostředky soukromého sektoru), splnění principu doplňkovosti definování podmínek realizace programu.

Evropská komise v únoru předloňského roku zveřejnila tzv. Finanční perspektivu na léta 2007–2013. Jedná se o jeden z klíčových dokumentů EU představující víceletý rozpočtový plán, který kromě plánu alokace finančních prostředků a jejich limitů určuje a odráží politické priority EU na dané časové období. Dle zmiňovaného návrhu by v letech 2007–2013 mělo být na politiku hospodářské a sociální soudržnosti vyčleněno až 336,3 miliardy EUR.

Česká republika dále musí mít připravenou soustavu programových dokumentů a nezbytné institucionální zajištění. Především však musí existovat dostatečné množství kvalitních projektů, bez nichž by ani při splnění všech výše zmíněných předpokladů Česká republika nemusela z nabízené částky vyčerpat ani euro.

Realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti (HSS) se řídí principem programování, kdy projekty nejsou k financování vybírány nahodile, ale podle toho, zda pomáhají odstraňovat problémy identifikované ve strategických dokumentech.

5.1.1 Klíčové strategické programové dokumenty politiky- HSS Strategické obecné zásady Společenství (SOZS)

Tento dokument, který obsahuje priority hospodářské a sociální soudržnosti byl schválen jak Radou tak Evropským parlamentem. V rámci SOZS jsou navrženy tři nové cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti, které byly popsány v předchozí kapitole 2.6 – 1. Konvergence, 2. Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, 3. Evropská územní spolupráce. Finanční prostředky k naplňování těchto cílů plynou z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF), Evropského sociálního fondu (ESF) a Fondu soudržnosti (CF). V návaznosti na Strategické obecné zásady Společenství by měl každý členský stát EU připravit tzv. Národní strategický referenční rámec.

Nejvyšším strategickým dokumentem pro realizaci politiky HSS jsou na evropské úrovni Strategické obecné zásady Společenství (SOZS), kde jsou definovány hlavní priority politiky HSS v období 2007-2013.

Strategické pokyny společenství obsahují principy a priority politiky soudržnosti a ukazují cesty, jakými mohou evropské regiony využít plně výhodu 308 miliard EUR, které byly vyčleněny pro národní a regionální programy pomoci na příštích sedm let. Národní vládní orgány použijí pokyny jako podklad pro sestavování svých národních strategických priorit a plánování pro roky 2007–2013, pro tak zvanou Národní strategickou referenční strukturu. Podle pokynů a v souladu s obnoveným lisabonským

procesem programy spolufinancované z politiky soudržnosti budou směřovat zdroje do následujících tří prioritních oblastí:

- zvýšení přitažlivosti členských států, regionů a měst pomocí zlepšení přístupnosti, zajištění odpovídající kvality a úrovně služeb a ochrany potenciálu jejich životního prostředí;
- povzbuzování inovací, soukromého podnikání a růstu ekonomických znalostí pomocí výzkumu a inovací kapacit, včetně nových informačních a komunikačních technologií; a
- vytvoření většího počtu pracovních míst a vytvoření lepších pracovních míst pomocí přitáhnoutí většího počtu lidí do zaměstnání v rámci podnikatelských aktivit, zlepšení adaptability dělníků a společností a zvýšení investic do lidských zdrojů.

Pokyny usilují o vytvoření rovnováhy mezi zdvojeným cílem ekonomického růstu a pracovní agendou a teritoriální soudržností.

5.1.2 Národní rozvojový plán (NRP)

Každý členský stát definuje svůj Národní rozvojový plán (NRP) popisující hlavní rozvojové problémy země. Jelikož nemusí vždy platit, že priority rozvoje státu odpovídají i prioritám politiky HSS dohodnutým všemi členskými státy EU na nadnárodní úrovni, musí se najít společný průnik NRP a SOZS.

Národní rozvojový plán ČR 2007-2013 definuje strategii rozvoje České republiky pro období 2007-2013. Vychází z textů nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti, jeho strategie se opírá o klíčové evropské (Strategické obecné zásady Společenství) i domácí (Strategie udržitelného rozvoje, Strategie hospodářského růstu, Strategie regionálního rozvoje pro léta 2007-2013 a další platné resortní a regionální strategie) strategické dokumenty. Zajišťuje návaznost Strategických obecných zásad Společenství a národních strategických dokumentů tj. povinnosti vyplývající z textu .

Prioritní osy a cíle NRP vycházejí z definované strategie a následně jsou promítnuty do struktury operačních programů.

Národní rozvojový plán 2007-2013 dále popisuje nastavení systému koordinace politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Klíčové body tohoto systému budou promítnuty do Národního strategického referenčního rámce.

Harmonogram přípravy ČR na další programovací období schválila vláda ČR usnesením č. 245 z 2. března 2005 k postupu přípravy České republiky na čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti v letech 2007-2013.

5.1.3 Národní strategický referenční rámec (NSRR)

Dokumentem představujícím soulad NRP a SOZS a vymezujícím tak podobu realizace politiky HSS na území členského státu je Národní strategický referenční rámec (NSRR). Český NSRR popisuje strategické cíle, způsob řízení a koordinace politiky HSS v České republice, představuje systém finančních toků fondů EU v ČR a představuje operační programy pro realizaci politiky HSS.

Národní strategický referenční rámec (NSRR) představuje základní programový dokument České republiky pro využívání fondů Evropské unie v období 2007-2013. Zpracování Národního strategického referenčního rámce ČR 2007-2013 vychází z povinností členského státu definovaných v Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999.

Východiskem pro zpracování návrhu Národního strategického referenčního rámce byl Národní rozvojový plán České republiky, jenž byl vzat na vědomí usnesením Vlády České republiky č. 175/2006.

Analytická část Národního strategického referenčního rámce je zaměřena na identifikaci klíčových silných stránek České republiky pro posilování její

konkurenceschopnosti, stejně tak jako problematických míst a slabých stránek, které mohou stát v cestě udržitelnému růstu ekonomiky i společnosti.

Strategie se opírá o klíčové evropské (Strategické obecné zásady Společenství) i národní (Strategie udržitelného rozvoje, Strategie hospodářského růstu, Strategie regionálního rozvoje pro léta 2007-2013 a další platné resortní a regionální strategie) strategické dokumenty.

Národní strategický referenční rámec udává systém operačních programů politiky hospodářské a sociální soudržnosti 2007-2013, jejichž prostřednictvím budou jednotlivé prioritní osy realizovány. Pro každou osu stanovuje NSP ústřední kvantifikovatelné cíle. Dále NSP, v souladu s uvedeným Nařízením rady, rozpracovává priority rozvoje zemědělství a venkova podle jednotlivých krajů ČR a specifika jednotlivých krajů a zaměření navrhovaných opatření NSP.

Tabulka 3: Struktura programových dokumentů pro využívání fondů EU v období 2007-2013

1	Strategické obecné zásady Společenství Rámcový strategický dokument pro politiku soudržnosti; navrhuje Komise, přijímá Rada a schvaluje Evropský parlament
2	Národní rozvojový plán tvoří členský stát při použití principu partnerství
3	Národní strategický referenční rámec Rámcová rozvojová strategie na úrovni státu, základ pro sektorové (tematické) a regionální programy; navrhuje členský stát při použití principu partnerství; předmět vyjednávání s Komisí
4	Operační programy jeden program na fond a členský stát nebo region NUTS II, popis souhrnných priorit, řízení a finančních zdrojů; nakonec o něm rozhoduje Komise

Strategie hospodářského růstu
Úřad vlády

Zdroj: MP

(Zdroj:www.mpo.cz, 2006)

7. Podmínky využití prostředků ze strukturálních fondů

K využití strukturálních fondů byly použity již před vstupem ČR do EU podmínky podle principů a pravidel stanovených ze strany EU, zejména byla zpracována programová dokumentace, především Národní rozvojový plán, Rámec podpory Společenství a operační programy, a to regionálního a sektorového charakteru, a v zemědělství Horizontální plán rozvoje venkova. Důležitou podmínkou bylo vytvoření institucionálního zabezpečení včetně platebních a implementačních agentur, monitorovacích a řídicích výborů, a kontrolních orgánů, příprava administrace projektů a realizace dalších opatření podmiňujících finanční podpory z EU (Zdroj: M. Hrabánková, 2005).

Finanční příspěvky z fondů podléhají některým ustanovením obsaženým ve všeobecném nařízení Rady ke strukturálním fondům (č. 1260/1999). Pro každou schválenou prioritu zahrnutou do pomoci prostřednictvím sektorového a regionálního operačního programu je stanoven maximální příspěvek z fondů.

Příspěvek z fondů na sektorové a regionální operační programy, uskutečňované v souladu s tzv. Rámcem podpory Společenství, musí být v souladu s finančním plánem o komunitární podpoře vyhlášeným v tomto dokumentu a schváleném vládou ČR i Evropskou komisí.

Příspěvek z fondů bude diferencován podle:

- Závažnosti specifických problémů, zejména regionální nebo sociální povahy, které mají být na základě stanovené pomoci odstraněny
- Finanční kapacity příslušného členského státu s přihlédnutím zejména k jeho relevantní prosperitě a potřebě zabránit nadměrnému růstu rozpočtových výdajů
- Poslání a cíle fondů s ohledem na priority Společenství

- Významu přikládanému prioritám z regionálního a národního pohledu
- Konkrétní charakteristiky příslušné priority s cílem podpořit potřeby v oblast rozvoje lidských zdrojů a nezaměstnanosti
- Optimálního využití finančních prostředků v souladu s finančními plány, včetně kombinace veřejných a soukromých zdrojů podle toho, jaké formy pomoci v souladu s nařízením Rady č. 1260 byly zvoleny. Finanční účast EU i přes podmínky rozšiřuje dosud existující národní podpory.

6.1 Charakteristika základních pojmů - Institucionální rámec

Institucionální rámec stanovuje role a odpovědnosti subjektů účastnících se procesu monitorování a jejich vzájemné vazby, odráží celkový systém koordinace pomoci, kterou dostává ČR z fondů EU (M. Hrabánková, 2000).

Zprostředkující subjekt

je veřejný nebo soukromý subjekt, který jedná v odpovědnosti Řídících orgánů. Zprostředkovávající subjekty jsou zodpovědné za vymezení obsahu opatření a přípravu seznamu projektů vhodných pro financování a současně poskytují informace o náležitostech projektových žádostí.

Konečný příjemce

je opět veřejný nebo soukromý subjekt, který na základě předložené projektové žádosti o pomoc prostřednictvím operačního programu obdrží finanční prostředky ze strukturálních fondů. Dále musí zajistit, že všechny nároky na platby jsou podloženy přijatými fakturami.

Konečný uživatel

je subjekt, který obdrží dotaci ze strukturálních fondů od konečného příjemce a který realizuje projekt.

Platební orgán

spravuje finanční prostředky určené ČR z rozpočtu EU. Některé funkce a aktivity platební orgán deleguje na tzv. platební jednotky.

Monitorovací výbory operačních programů a Monitorovací výbor CSF

mají za úkol sledovat proces realizace operačního programu, resp. celého Rámce podpory Společenství. Monitorovací výbor operačních programů schvaluje konečné znění daného operačního programu. Schvaluje výroční zprávu o realizaci operačního programu zpracovanou Řídícím orgánem, kterou poté předkládá Evropské komisi.

Kontrolní orgány

provádějí průběžnou a konečnou kontrolou všech procesů souvisejících s čerpáním pomoci ze strukturálních fondů.

Platná legislativa EU

v Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech ze dne 21. června 1999, upravuje postupy pro řízení a provádění pomoci ze strukturálních fondů (Svatošová, Boháčková, Hrabánková, 2005)

6.2 Hlavní typy procesů struktury řízení a kontroly a principy financování

K provádění všech opatření budou na národní úrovni vydána prováděcí nařízení vlády, upravující podrobné procesní podmínky poskytování podpor v rámci jednotlivých opatření v souladu s programovým dokumentem a právními předpisy EU a ČR. Jde zejména o předpisy uvedené v kapitole Legislativní rámec.

Opatření Programu budou administrována prostřednictvím 4 typů administrativních postupů při provádění opatření EAFRD.

- a. nároková opatření, u nichž se žádá o poskytnutí podpory pravidelně každý kalendářní rok (typický příklad: opatření pomoc méně příznivým oblastem)
- b. nároková opatření, jejichž předmětem je uzavření závazku (typický příklad: agroenvironmentální opatření)
- c. opatření investičního charakteru, u nichž je předmětem žádosti předložení projektu (typický příklad: opatření projektového charakteru)
- d. administrace opatření LEADER

všechny administrativní postupy budou mít následující společné prvky:

- i. příjem žádosti
- ii. pořízení žádosti do informačního systému
- iii. administrativní kontrola náležitostí žádosti
- iv. analýza rizik a výběr subjektů ke kontrole
- v. kontrola před vydáním rozhodnutí
- vi. vydání rozhodnutí
- vii. odvolací řízení

6.3 Finanční toky

Finanční toky zobrazují cestu finančních prostředků od Evropské komise až ke konečnému příjemci / konečnému uživateli. Systém finančních toků prostředků z fondů EU je v období 2007 - 2013 založen na principu předfinancování ze státního rozpočtu. Řídícímu orgánu příslušného operačního programu jsou ze státního rozpočtu převedeny prostředky na financování schválených projektů. Realizátor projektu podá žádost o proplacení již uskutečněných výdajů, které jsou mu po schválení žádosti z prostředků řídicího orgánu proplaceny. V pravidelných cyklech jsou řídicím orgánem vystavovány souhrnné žádosti o doplnění prostředků ze zdrojů spravovaných Platebním a certifikačním orgánem. Platební a certifikační orgán pak v pravidelných intervalech žádá Evropskou komisi o doplnění prostředků na svém účtu. Ty následně převádí na účet řídicího orgánu, který projekty již dříve předfinancoval z prostředků státního

rozpočtu přidělených příslušné rozpočtové kapitole. Z pohledu realizátora projektu tento systém znamená zrychlený přístup k proplacení podpory z fondů EU a z veřejných prostředků ČR, kdy nemusí čekat na peníze z Evropské unie, ale finanční zátěž spojenou se spolufinancováním projektů na sebe dočasně přebírá státní rozpočet.

6.4 Způsob financování

Vzhledem k tomu, že podpora z EAFRD je vyplácena zpětně, žadatel si musí zajistit 100% předfinancování. Pokud je projekt realizován prostřednictvím několika věcně ucelených etap, musí žadatel prokázat předfinancování na realizaci dvou etap.

6.4.1 Kofinancování (spolufinancování)

V každém programu hrazeném z fondů EU je nutné spolufinancování ze strany České republiky. V programovacím období 2007-2013 poskytují fondy EU maximálně 85 % alokace a domácí spolufinancování činí 15 % (státní rozpočet, veřejné rozpočty). Pokud tyto investice vytvářejí příjmy, je podíl EU výrazně nižší. Tento pojem se užívá i při financování jednotlivých projektů. Každý projekt je zčásti hrazen finančními prostředky z fondů EU a zčásti jsou nutné vlastní zdroje žadatele. To znamená, že žadatel projekt kofinancuje.

6.5 Finanční plán

Obsahuje analýzu nákladů a výnosů, plánované toky finančních prostředků, zdrojů financování, způsob poskytování finančních prostředků, obsahuje etapy a navrhovaný způsob financování, spolufinancování, realizuje se formou finanční tabulky, která tvoří povinnou část projektu a vyjadřuje objemy finančních prostředků z jednotlivých zdrojů.

Mělo by být patrné, kolik prostředků poskytne EU, kolik bude z domácích veřejných zdrojů a kolik ze soukromých. Finanční prostředky mohou být složeny z veřejných i soukromých prostředků od více partnerů, kteří se v duchu principu partnerství budou na řešení podílet.

6.6 Možnosti financování záměrů

Vzhledem k tvorbě finančního plánu rozdělujeme zdroje na vlastní a cizí:

Vlastní zdroje

K doložení vlastních zdrojů je dobré sledovat vývoj peněžních toků, tzv. cash flow žadatele. Pokud žadatel generuje dostatečné příjmy, může svoji schopnost financovat záměr z vlastních zdrojů doložit právě výkazem cash flow. V praxi je často v případě financování z vlastních zdrojů vyžadován výpis z bankovního účtu.

Cizí zdroje

V případě, že žadatel nedisponuje dostatečným kapitálem k financování projektu, může si zajistit financování formou různých bankovních úvěrů. V současné době jsou již banky na toto financování řádně připraveny a přizpůsobují podmínkám operačních programů i svoje úvěrové produkty či programy.

K doložení cizích zdrojů financování je nejčastěji vyžadován bankovní příslib, a to buď v podobě závazného bankovního příslibu či nezávazného prohlášení (méně časté).

Obvyklým způsobem financování je také kombinace výše uvedeného, tedy podílové krytí investice z vlastních a cizích zdrojů.

6.7 Základní principy financování s podporou operačních programů

6.7.1 Princip zpětného financování

Soustředíme-li se především na podnikatelské projekty, je zřejmé, že z dotace nebude nikdy financován celý projekt, ale vždy jen jeho část - obvykle do 50 %

uznatelných nákladů. Typickou strukturu financování projektu ukazuje následující obrázek:

Vlastní zdroje	dotace	„Zbývající uznatelné náklady“	„Neuznatelné náklady“
	Úvěrové financování		

↓ ↓ ↓

Varianta A	Předčasná splátka		
Úvěr na dotovaný projekt			

Varianta B	Úvěr na překlenutí dotace		
Úvěr na dotovaný projekt			

Podstatnou záležitostí celého financování podnikatelského rozvojového projektu je, že vlastní dotace je žadateli poskytnuta fyzicky na jeho účet až po vlastní realizaci projektu. Výjimkou je realizace projektu po etapách, kdy za každou etapu je možné o adekvátní část dotace žádat a významně tak upravit Cash-Flow celého projektu. Podnikatelé tak musí umět doložit, že jsou schopni projekt zafinancovat a realizovat bez ohledu na dotaci. Pokud jsou splněny všechny podmínky, dotace je vyplacena. Banky tak nabízejí v zásadě 3 typy forem financování:

- Úvěr na překlenutí dotace
- Investiční úvěr s možností předčasné splátky
- Standardní investiční úvěr bez ohledu na dotaci

Kterou variantu si podnikatel zvolí záleží na jeho možnostech, potřebách a dalších záměrech. Úvěr s možností předčasné splátky je obvykle konstruován tak, že tato je umožněna bez obvyklých "sankcí", či dodatečné ceny.

6.8 Projekty

Jako projekt můžeme obecně označit jedinečný soubor činností a aktivit vedoucí ke splnění předem vymezeného cíle. Projekt má za cíl připravit, vytvořit a uvést do praxe nějakou novou hodnotu (např. rekonstrukci, systém, infrastrukturu). Za jakých podmínek můžeme projekt sestavit je předem stanoveno v příslušné dokumentaci jednotlivých OP programů, které se od sebe méně či více liší. Projektový způsob zpracování je tedy určený právě pro řešení těchto odlišností.

Vyplnění projektové přihlášky je prvním krokem vedoucím k realizaci projektu, posledním krokem je poté závěrečná zpráva o dosažených výsledcích a proplacením závěrečné platby jeho realizátorovi. Po celou dobu je realizátor odpovědný za správné využívání finančních prostředků a také odpovídá za dosažení výsledků projektu, ke kterým se zavázal. Následná realizace je zcela v zodpovědnosti konečného uživatele, který by se proto také měl aktivně podílet na přípravě. Pro přípravu a následné řízení projektu můžeme použít více metod a způsobů. Vodítka pro přípravu projektů v rámci fondu EAFRD je možné získat v příslušných příručkách.

Podle: M. Hrabánkové - Projekt, tak jak ho chápe EU, není náhodným rozhodnutím zpracovat jakýkoliv problém nebo nápad. Je součástí cílevědomého programovacího procesu ve smyslu komplexního řešení regionálních priorit od vytyčených programů reagujících na stěžejní problémy národního hospodářství přes opatření do návrhů projektů provázaných s programy prostřednictvím společných cílů a priorit. Především záruka, že bude v rámci tvorby a realizace projektu zajištěno jeho monitorování a hodnocení, je neplněním dalšího z principů podmiňujících využívání strukturálních fondů. V EU programování a projektování Strukturálních fondů probíhá na více úrovních, a to na úrovni tvorby strategie, a jejím výstupem je na základě hodnocení zejména socioekonomických podmínek určitá politika – agrární, regionální,

sociální apod. na úrovni taktiky jsou vytvářeny programy, kdy s ohledem na rozsah programu jde především od rozvoj, stanovení místa jejich alokace apod. patří sem i návrh souboru projektů k programům. V rámci operativy jsou realizována konkrétní opatření k plnění priorit, a to formou projektů. Dochází tak k realizaci projektů, čerpání finančních zdrojů a hodnocení dopadů.

Projekt by měl obsahovat:

1. Název projektu - výstižná formulace názvu vyjadřující věcný záměr projektu
2. Umístění projektu - přesná specifikace místa realizace projektu
3. Zdůvodnění projektu - zdůvodnění projektu
4. Popis projektu zahrnuje
 - 4.2 Cíl projektu neboli záměr čeho chceme projektem dosáhnout, co zlepšit, očekávaný společenský efekt, tzn. odpovědět na otázky: co, kde, jakým způsobem, kdy a za kolik chceme realizovat
 - 4.3 Analýza charakterizující problémy, potřeby, činnosti a rizika spojená s realizací projektu
 - 4.4 Soulad s prioritami vyhlášeného programu
 - 4.5 Soulad s regionálními a místními strategiemi – uvedenými v Národním rozvojovém plánu a Plánu rozvoje venkova.
 - 4.6 Tyto cíle by měly být realistické, konkrétní, měřitelné pomocí zvolených indikátorů, jejichž prostřednictvím probíhá monitorování efektů z vložených prostředků, většinou se uvádějí dvě až tři zdůvodňování potřeby podpory
5. Zabezpečení projektu:
 - 5.2 analytické (upřesnění potřeb na vybraná opatření projektu, formulace podmínek propískání a udržení kapitálu pro investice v daném prostředí)
 - 5.3 alokační (posouzení možnosti alokace kapitálu a investic v regionu, v podniku apod.)
 - 5.4 organizační (účast fyzických a právnických osob na rozvoji prostřednictvím projektu)

- 5.5 finanční (získávání, identifikace a plánování finančních zdrojů pro projekt a pravidla pro provádění finančních operací, garance finančního zabezpečení projektu)
- technické (potřeba nových technologií, počítačů a počítačových sítí, komunikačních prostředků apod.)
6. Finanční plán - obsahuje analýzu nákladů a výnosů, plánované toky finančních prostředků, zdrojů financování, způsob poskytování finančních prostředků, obsahuje etapy a navrhovaný způsob financování, spolufinancování. Procento prostředků požadovaných od EU závisí na charakteru projektu, na tom, zda jde o projekt přinášející zisk, nebo o neziskový projekt
7. Výběr a stanovení indikátorů pro monitorování a hodnocení projektu
8. Vliv projektu na životní prostředí - zvláště u projektů, u nichž se negativní vliv na životní prostředí předpokládá (dáno zákonem č.244/1992, opatřeními a Směrnicí č. 85/337)
9. Očekávané efekty realizace projektu - finanční, společenské, návrhy na další opatření
10. Zajištění implementace projektu do praxe - jaké situace se budou podílet na realizaci, jakým způsobem bude zajištěna kontrola finančních toků, nezávislý audit, předkládání zpráv o dosažených efektech apod.
11. Rovné příležitosti (ženy, muži, menšiny apod.)
12. Časový postup při realizaci projektu; zahrnuje popis jednotlivých etap realizace projektu z hlediska časového a finančního a závazek zahájit projekt ve stanoveném termínu (nejpozději však do 3 měsíců).

6. 9 Institucionální zajištění plateb projektů - Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) je akreditovanou platební agenturou - zprostředkovatelem finanční podpory z Evropské unie a národních zdrojů. Dotace z EU jsou v rámci společné zemědělské politiky poskytovány z Evropského zemědělského

záručního fondu (EAGF) a v nynějším programovacím období (2007 – 2013) také z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) a z Evropského rybářského fondu (EFF). Program rozvoje venkova (PRV), který bude čerpat finanční prostředky z EAFRD nahrazuje Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP) a Operační program rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (OP RVMZ).

V rámci společné zemědělské politiky se v EU uplatňují tři zásady - společný trh pro zemědělské produkty při společných cenách, zvýhodnění produkce ze zemí Unie na úkor vnější konkurence a finanční solidarita - financování ze společného fondu, do něhož všichni přispívají.

Pilířem poskytovaných finančních podpor jsou přímé platby vyplácené zjednodušeným systémem, tj. na hektar obhospodařované plochy. Velké možnosti pro zemědělství představuje Program rozvoje venkova (PRV), který je spuštěn od roku 2007. Stejně nezanedbatelnou finanční pomocí jsou pak rovněž tržní opatření Společného evropského trhu, které řeší výkyvy poptávky a nabídky na trhu a zabezpečují zemědělským podnikatelům větší jistotu a lepší stabilitu v podnikání.

Platební agentura provádí administraci a kontrolu žádostí o podporu v rámci opatření EAFRD a zajišťuje provádění všech opatření EAFRD. Pro zajištění tohoto úkolu bude využito stávající struktury Státního zemědělského intervenčního fondu (dále jen „SZIF“). SZIF tedy je jedinou akreditovanou platební agenturou pro provádění opatření rozvoje venkova a zároveň je platební agenturou pro provádění společných tržních opatření a přímých plateb. SZIF má regionální pracoviště na úrovni NUTS II pokrývajících všechny regiony NUTS II České republiky zařazené do Cíle 1.

SZIF je právnickou osobou vzniklou na základě zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu. Na základě §2c zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství má kompetence provádět opatření k rozvoji venkova.

Hlavním úkolem SZIF jakožto platební agentury je poskytování plateb, přičemž SZIF sděluje a uchovává o nich informace a poskytuje záruky, že:

2. oprávněnost žádostí a přidělování podpory v rámci rozvoje venkova, stejně jako soulad žádostí s pravidly Společenství , jsou kontrolovány před autorizací platby;
3. provedené platby jsou správně a úplně zaúčtovány;
4. kontroly stanovené právními předpisy Společenství jsou prováděny;
5. požadované doklady jsou předkládány ve lhůtách a ve formě stanovené právními předpisy Společenství
6. doklady jsou přístupné a uchovávané tak, že je zaručena jejich úplnost, platnost a čitelnost po celou dobu, včetně dokladů uchovávaných v elektronické podobě ve smyslu právních předpisů Společenství.

SZIF z pohledu provádění opatření EAFRD dále zajišťuje:

- f. metodologické řízení administrace a kontroly uplatňování opatření EAFRD s cílem zajistit jednotný přístup ve všech regionech NUTS II (integrované postupy příjmu a zpracování žádostí, administrativních kontrol, metodika provádění a vyhodnocování fyzických kontrol na místě)
- g. vývoj a trvalou údržbu jednotného informačního systému pro administraci a kontrolu, výplatu a zaúčtování podpor poskytovaných v rámci opatření EAFRD
- h. příjem žádosti o podporu v rámci opatření EAFRD, jejich zpracování do informačního systému, administrativní kontrolu a ležet soulad projektů, jež jsou předmětem podaných žádostí, s politikou Společenství
- i. provedení řádné analýzy rizik při výběru subjektů pro kontrolu na místě a následné sestavení plánu kontrol v souladu s článkem nařízení Komise (ES) (jeho dodržování a aktualizaci
- j. provádění a vyhodnocení fyzických kontrol na místě žadatelů dle stanoveného plánu vytvořeného na centrální úrovni v souladu s článkem nařízení Komise
- k. uzavírání dohod o delegování vybraných činností na jiné orgány státní správy v souladu s článkem nařízení Komise

- l. vydávání rozhodnutí konečným příjemcům podpory, které zahrnují stanovený objem finančních prostředků a podmínky, za nichž jsou tyto prostředky z fondu EAFRD a z národních zdrojů ČR poskytovány, a následně prováděny platby
- m. přípravu podkladů pro výroční a závěrečnou zprávu o realizaci programu
- n. spolupráci na změnách programového dokumentu a národních prováděcích předpisech ve spolupráci s odborem řídicí orgán EAFRD
- o. informuje žadatele o podporu v rámci opatření EAFRD zejména s ohledem na podmínky a prostředky podání žádostí a jejich náležitosti.

7. Praktická část - projekt

7.1 Ustanovení pro poskytnutí dotace v rámci Programu rozvoje venkova platné pro předkládaný projekt

Předmětem obecných ustanovení a jednotlivých podopatření jsou podmínky, jež musí žadatel splnit, aby mu byla dotace poskytnuta. Veškerou dokumentaci žadatel předkládá příslušnému RO SZIF, (ve kterém je sídlo žadatele u právnické osoby a místo trvalého bydliště u fyzické osoby), a který také rozhoduje o poskytnutí či neposkytnutí a to na základě Žádosti o dotaci (pro schválení žádosti) a Žádosti o proplacení (pro vyplacení dotace). Na poskytování dotace se nevztahují obecné předpisy o správním řízení.

Předkládaný projekt vychází ze záměru opatření:

I.1.1. Modernizace zemědělských podniků

Toto opatření si klade za cíl zlepšení konkurenceschopnosti a to prostřednictvím podpory modernizace zemědělských podniků – jak ze stavebního tak i z technologického hlediska v rostlinné a živočišné výrobě. Opatření navazuje na priority a cíle politiky ČR po vstupu do EU, respektuje cíle Lisabonské strategie a Národního lisabonského programu.

Podopatření Modernizace zemědělských podniků I.1.1.1, kde je podpora soustředěna na celkovou výkonnost zemědělského podniku se vztahuje na produkci, zpracování a uvádění zemědělských komodit na trh, na něž je poskytnuto 35,40% z priority Modernizace, inovaci a kvalitu.

K dalším podopatřením patří:

I.1.1.2. Spolupráce při vývoji nových produktů, postupů a technologií (resp. inovací) v zemědělství

I.1.1.3. Založení porostů rychle rostoucích dřevin pro energetické využití

Žadatelem a příjemcem dotace je zemědělský podnik Hluboké Mašůvky, jež je právnická osoba, která podniká v zemědělství a která je z větší části vlastněna zemědělskými prvovýrobci a předmětem její činnosti je poskytování práce, výkonů nebo služeb, které jsou uvedeny v kapitole 2.2 předmět podnikání a které souvisejí výhradně se zemědělskou výrobou a při kterých se využívají prostředky nebo zařízení sloužící k zemědělské výrobě.

Povinnosti příjemce dotace mělo družstvo již před podpisem Smlouvy jako např. prokázat finanční krytí svého projektu. Družstvo má k dispozici úvěr ve výši 7,4 mil. Kč od GE money bank, úroky z úvěru činní 6,6 %, v souladu s podporou poskytovanou PGRLF však využívá 3 % možnosti krytí úroků a měsíčně tedy splácí zbývajících 3,6 %. Dále muselo družstvo zřídit samostatný účet pro realizovaný projekt, který bude používat výhradně pro příjmy a výdaje spojené s realizací projektu.

Další povinnosti družstva nastávají při realizaci projektu, jedná se o zpracování pravidelných zpráv, které jsou základním zdrojem informací o pokroku v realizaci projektu, a které zachycují vývoj, postup a realizaci samotného projektu jak po technické tak i finanční stránce. Další z povinností je dodržování publicity projektu. Družstvo je povinno informovat veřejnost a činní tak prostřednictvím pamětní desky, jež bude vyvěšena před sídlem společnosti a která bude informovat o spolufinancování projektu za pomoci PRV, který svým působením spadá pod fond EAFRD.

Družstvo je dále povinno zabezpečit vedení analytického účetnictví tzn., že účtuje na zvláštní analytické účty. Musí být jednoznačně prokazatelné, zda konkrétní náklad je (nebo není) vykazován na podporovaný projekt a skutečně odpovídá charakteru projektu – tyto náklady jsou uvedeny v tab. č. 6.

Povinnosti v následném monitoringu - po ukončení realizace projektu nebo jeho věcné etapy odevzdá družstvo Implementační agentuře, v tomto případě SZIF, Žádost o platbu. Každá žádost musí být vždy doložena požadovanými doklady.

Družstvo musí i po úspěšné realizaci projektu archivovat dokumenty, na jejichž základě se zpětně provádí Pravidelný monitoring a to zpravidla po uplynutí každých 12

měsíců od ukončení realizace projektu v rozmezí 3 až 5 let. Jedná se o monitorovací zprávy hodnotící vývoj projektu po jeho ukončení. Report obsahuje hodnoty závazných ukazatelů a indikátorů, které jsou předmětem pravidelných kontrol.

Spolufinancování je přehledně zpracováno v tab. č. 7 , která blíže specifikuje financování projektu, zda je hrazen kromě prostředků Státního rozpočtu a Strukturálních fondů i z jiných veřejných zdrojů.

Dotace je přímá nenávratná a je proplácena zpětně na zrealizovaný projekt rekonstrukce stáje na odchov selat a její výše činí 40 %.

Náklady projektu: Celkové náklady projektu jsou tvořeny součtem všech uznatelných nákladů a všech neuznatelných nákladů projektu, viz. tab. č. 5.

Způsobilé výdaje dříve Uznatelné náklady jsou náklady, které lze hradit z veřejných prostředků a o jejichž úhradu může žadatel žádat. V tomto případě se jedná o stavební náklady ve výši 2 465 680 Kč a technologické náklady 4 913 510 Kč spojené s rekonstrukcí stáje pro odchov selat až do výše 40 %. Uznatelné náklady nemohou být stanoveny jako paušální částka. Uznatelný náklad musí být před proplacením dotace prokazatelně zaplacen příjemcem podpory a musí být v souladu s evropskou a českou legislativou. Výdaje musí být přiměřené a musí se bezprostředně týkat realizace projektu.

Nezpůsobilé výdaje – tzv. neuznatelné náklady, jedná se o výdaje, jež nemohou svým charakterem být spolufinancovány ze strukturálních fondů, ale musí být vždy financovány z vlastních zdrojů. V tomto případě se jedná o ostatní sociální výdaje na zaměstnance, poplatky jež mají charakter sankcí, daně z příjmu, režijních nákladů nesouvisejících s projektem atd. Tyto náklady si družstvo hradí ze svých prostředků.

Kriteria přijatelnosti projektu jsou jedna z hlavních vodítek, zda je projekt v souladu s opatřením a zda splňuje jeho podmínky jako např.: lokalizace projektu (území České republiky kromě hl. města Prahy), tedy Hluboké Mašůvky, dále

udržitelnost či vybudování stálých pracovních míst - v družstvu budou po rekonstrukci stále nadále moci pracovat dva zaškolení zaměstnanci.

Přílohy jsou nedílnou součástí každého projektu a každé žádosti, i na jejich základě se stanovuje vhodnost či nevhodnost podpory, jež má být poskytnuta. Přílohy se dělí dle svého zaměření na povinné a nepovinné. Typ a forma těchto příloh se stanovuje v příslušném programovém dokumentu a dělí se na:

- Povinné přílohy představují většinou dokumenty, které prokazují oprávněnost žadatele o dotaci či dokumenty prokazující realizovatelnost záměru. Družstvo předkládalo např. finanční výkazy, stanoviska orgánů životního prostředí k realizaci záměru, finanční krytí projektu, stavební povolení nebylo vzhledem k rekonstrukci nutné. Jako příloha č.4 je uvedena tabulka indikátorů vztahujících se k projektu v rámci opatření – tato tabulka je nedílnou součástí dokumentace projektu
- Nepovinné přílohy jsou neméně důležité a velmi úzce souvisí s tzv. hodnotícími či bodovacími kritérii, tzn. že výrazným způsobem ovlivňují hodnocení a bodování projektu. Touto přílohou kromě jiných byla v tomto případě obchodní smlouva s organizací Agropork, která družstvu zajišťuje veškerý odbyt zemědělských komodit.

Zjednodušení administrativy, které připravilo Ministerstvo zemědělství pro žadatele, kteří se ucházejí o finanční podporu na své projekty z nového Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova se týká většiny projektů předkládaných na opatření z Programu rozvoje venkova, tedy i družstva Hluboké Mašůvky.

Zjednodušení spočívá v ulehčení administrativní zátěže a to především pro menší projekty bez nutnosti výpočtu finančního zdraví či ekonomické životaschopnosti projektu. Dále se zjednodušení týká snížení počtu povinných příloh a celkového ztenčení potřebných dokumentů, tzn. že družstvo ušetří finanční prostředky za externí vypracování projektu a tyto prostředky může efektivně vynaložit na jiné činnosti. Na základě těchto změn by družstvo mělo být schopno si projekt vytvořit sám.

Praktický příklad:

7.2 Všeobecné informace

Projekt náleží do osy I, opatření 1.1.1. Modernizace zemědělských podniků, podopatření 1.1.1.1. - Modernizace zemědělských podniků, záměr a/ - stavby a technologie pro živočišnou výrobu.

7.2.1 Název projektu

Rekonstrukce stáje pro odchov selat

7.2.2 Základní informace o projektu

Projekt se týká rekonstrukce stáje pro odchov selat s kapacitou 1728 ks s uzavřeným obratem stáda, který splňuje všechny předpoklady a standardy welfarového ustájení prasat, které platí v Evropské unii i v České republice. Celý projekt je řešen tak, aby vyhovoval a splňoval všechny podmínky pro úspěšný a rentabilní chov prasat a splňoval také všechny platné veterinární, hygienické požadavky a měl příznivý vliv na životní prostředí.

Stavební úpravy nenaruší stávající urbanistické a architektonické řešení střediska živočišné výroby a nevyžadují si nový nábor půdy a z tohoto důvodu bude podáno na stavební úřad ohlášení stavby.

7.3 Žadatel

Identifikace žadatele:

- a) Jméno : Zemědělské družstvo Hluboké Mašůvky
- b) Adresa: Hluboké Mašůvky
- c) Právní forma: družstvo

- d) Statutární orgán: představenstvo
- e) Způsob zastupování: dva členové představenstva, předseda a místopředseda
- f) Předseda: Karel Kamarád
- g) IČ:XXXXXXXX

Předmět podnikání:

1. zemědělská výroba a prodej zemědělských výrobků
2. silniční motorová doprava
3. koupě zboží za účelem dalšího prodeje
4. práce se zemědělskými stroji
5. opravy pracovních strojů

Obecní úřad:

Hluboké Mašůvky

OkÚ: Znojmo

Kraj: Jihomoravský

Region: Jihovýchod

2.3 Partneři projektu

Zhotovitel projektu: XX, je odpovědný za realizaci projektu

Stavební firma: XY je odpovědná za provedení výstavby

Poskytovatel úvěru: YY je odpovědný za poskytnutí prostředků v souladu se smluvními podmínkami

7.4 Doba požadovaná k realizaci

Realizace projektu je rozdělena do pěti etap, první etapa zahrnuje přípravu projektové dokumentace a určení rozpětí ceny – 2 měsíce. Druhá etapa se zabývá vypracováním projektu o získání dotace – 1 měsíc. Třetí etapa zahrnuje realizaci výběrového řízení – 1 měsíc. Čtvrtá etapa je etapou realizační – 7 měsíců. Pátá etapa obsahuje jak uvedení do provozu tak i podání žádosti o proplacení – 1 měsíc.

časový harmonogram realizace projektu:

Tabulka 4: Časový harmonogram realizace projektu

Fáze projektu	Časový harmonogram realizace projektu									
	6/2007	7/2007	8/2007	9/2007	10/2007	11/2007	12/2007	1/2008	2/2008	3/2008
Příprava projektové dokumentace	XXXX	XXXX								
Určení rozpětí ceny	XXXX	XXXX								
Vypracování projektu o získání dotace		XXXX								
Realizace výběrového řízení			XXXX							
Realizace projektu				XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX
Uvedení do provozu										XXXX
Podání žádosti o proplacení										XXXX

7.4.1 Technické řešení projektu

Technické řešení rekonstrukce stáje je založeno na realizaci těchto činností:

- podrobná analýza technických parametrů jednotlivých navržených variant řešení a odpovídajících cen
- širší výběr v úvahu přicházejících variant řešení a jmenování výběrové komise
- vyhotovení zápisu z jednání výběrové komise a jejím závěrečným stanoviskem provedení rekonstrukce stavby dle vítězného návrhu, dále zaškolení obsluhy a uvedení stavby do provozu. Předseda družstva bude pověřen koordinací všech činností spojených s řešením projektu.
- nová technologie pro odchov selat musí zabezpečit dobrý zdravotní stav, při dodržení maximální efektivity výroby.
- Krmení bude založeno na suchém krmení, dávkování bude do společných krmítek dopravním systémem ze zásobníku. Po ukončení výrobního cyklu budou kotce desinfikovány a celý cyklus se bude opakovat.
- Stavební práce a instalaci technologií zajistí firma určená výběrovým řízením

rekonstrukce stáje

Tabulka 5: Náklady na rekonstrukci stáje (selata 7-29 kg) – způsobilé výdaje

Název	Počet jednotek (ks,m ³)	Způsobilé (přijatelné) výdaje celkem v Kč	Způsobilé (přijatelné) výdaje na jednotku v Kč
Stavební náklady	1728	2 073 600	1 200
Technologie ustájení a napájení	1728	864 000	500
Technologie krmení	1728	1 036 800	600
Technologie větrání a topení	1728	1 555 200	900
Technologie odklidu kejdy- rošty	1728	691 200	400
Celkem		6 220 800	3 600

Z číselných výsledků uvedených v předcházející tabulce je patrné, že plánované způsobilé výdaje na jedno sele jsou rovny normovaným výdajům. Celkový plánovaný náklad na jedno sele bez projektové a technické dokumentace je 3600 Kč.

7.5 Rozpočet projektu

Tabulka 6: Rozpočet projektu

Název činností		Výdaje v Kč			
	měsíc	Způsobilé (přijatelné)	Celkové	%DPH	Celkové s DPH
Stavební náklady:					
Podlahy objektu	10/07	620 000		19	
Rošty	11/07	660 000		19	
Stájová kanalizace	09/07	407 000		19	
Výplně otvorů	12/07	150 000		19	
Rozvod vody ve stáji	01/08	115 000		19	
Elektroinstalace a osvětlení ve stáji	01/08	75 000		19	
Střešní krytina	12/07	30 000		19	
Zemní práce	09/07	15 000		19	
Celkem stavební náklady			2 072 000	19	4 2 465 680
Technologické náklady:					
Technologie ustájení	03/08	803 000		19	
Technologie napájení	03/08	57 000		19	
Technologie krmení	03/08	1 036 000		19	
Technologie větrání a topení	02/08	1 548 000		19	
Technologie odkluzu kejdy - rošty	02/08	685 000		19	
Celkové náklady na technologie			4 129 000	19	9 4 913 510
náklady cekem (stavební, technologické)			6 201 000	19	4 7 379 190

V předchozí tabulce jsou podrobně rozepsány jednotlivé činnosti realizace rekonstrukce – jak jejich časový harmonogram, tak také jejich náklady.

7.6 Charakteristika podniku

Základní charakteristika družstva

Družstvo má sídlo nedaleko obce Hluboké Mašůvky, kde byla nalezena známá Věstonická Venuše, s počtem obyvatel 732 v Jihomoravském regionu poblíž města Znojmo a bylo založeno 21.5. 1993 sedmi zakládajícími členy, kteří v družstvu působí i nadále.

Družstvo v současné době hospodaří na výměře 932 ha orné půdy. Orná půda se rozkládá kolem obcí Hl. Mašůvky, Plenkovice, Mramotice a Kravsko. Vedle pozemků ve vlastnictví družstva jsou využívány i pozemky, které jsou pronajaty na základě smlouvy o pronájmu s desetiletou výpovědní lhůtou.

Podnik zaměstnává 18 zaměstnanců. Hlavním výrobním programem družstva byla až do loňského roku výroba vepřového masa. Na úseku chovu prasat družstvo v posledních letech provedlo zásadní opatření ke zvýšení produkce a efektivnosti výroby. Jedná se zejména o rekonstrukce stájí porodny prasnic a výkrmny vepřového žíru. Tyto stáje jsou vybaveny moderní technologií, která zajišťuje spolu s kvalifikovanou obsluhou dobré výsledky na tomto úseku. Vzhledem k tomu, že družstvo má uzavřený obrat stáda nejsou tedy vázáni nákupem jednotlivých kategorií zvířat, jsou schopni vyrábět za nižší náklady než u podniků, kde tomu tak není. V tomto družstvu je též rozmnožovací chov prasat, kde si odchovávají prasničky do vlastního chovu.

V loňském roce se roční stav prasnic a prasniček pohyboval okolo 450 kusů. Družstvo je členem odbytového družstva Agropork, jenž jim zajišťuje odbyt veškeré produkce vepřového masa. V letošním roce se družstvo také chce soustředit na rostlinnou výrobu.

Podíl půdy jež podnik disponuje : celková rozloha : 987 ha
zemědělská (orná půda) : 932 ha

Z rostlinné výroby podnik využije pro své produkční účely : 85 %

mimoprodukční funkce : 15 %

Z živočišné výroby je produkční využití : 90 %

mimoprodukční : 10 %

Ekonomická charakteristika družstva

Majetek družstva činí 57 mil. Kč, z toho majetek za 19 mil. Kč je dlouhodobě pronajat. Tento pronajatý majetek představují budovy, stavby, stroje apod. Stavby, které jsou nezbytné k výrobě a k ostatním důležitým činnostem jimiž se družstvo zabývá, jsou již odkoupeny a další majetek po dohodě s vlastníky dle možností družstvo odkupuje. Družstvo v současné době splácí dva úvěry:

Provozní - od České spořitelny ve výši 4,5 mil. Kč, splátky činí 7,2 % měsíčně

Investiční - od GE money bank ve výši 7,4 mil. Kč, který pokrývá finanční zdroje na projekt, splátky činí 6,6 % měsíčně, přičemž družstvo využívá podpory ve formě subvence části úroků z úvěru ve výši 3 % z Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu (PGRLF). Družstvo tedy splácí úrok z úvěru ve výši 3,6 %.

Tabulka 7: Finanční tabulka – rozdělení fin. prostředků podle zdrojů spolufinancování

Rekonstrukce	Cizí zdroje 40%		Vlastní zdroje 60%	Náklady celkem
	EU 75 %	Státní podpora 25%		
Stáj pro předvýkrm	2 199 477	733 159	4 398 954	7 331 590

Finanční tabulka zobrazuje finanční prostředky v závislosti na jejich zdrojích, tzn. vlastní zdroje, zdroje plynoucí z podpory EU a zdroje plynoucí z podpory státu.

Tabulka 8: Finanční plán

Položka v tisících Kč	Časové období								celkem
	9.VII	10.VII	11.VII	12.VII	1.VIII	2.VIII	3.VIII	4.VIII	
Dotace EU	0	0	0	0	0	0	0	2 199, 478	-
Stát.podpora	0	0	0	0	0	0	0	733, 159	-
Vlastní zdroje	422	620	1 345	180	190	1 548	1 896	0	-
Příjmy	0	0	0	0	0	0	0	2 932, 636	2 932, 636
Výdaje	422	620	1 345	180	190	1 548	1 896	0	6 201, 000

Finanční plán udává toky finančních prostředků v závislosti na harmonogramu prací rekonstrukce viz. Tab. ať již příjmů či výdajů a dále zdrojů prostředků (EU, stát, vlastní zdroje)

Obecná charakteristika polohy

Obr. 1: Poloha sídla

Podnik se nachází v Jihomoravském kraji v bývalém okrese Znojmo, který je jednak spjatý s pěstováním vína a okurek, stejně tak i s tokem řeky Dyje a národním parkem či Vranovskou přehradou. Rozkládá se na jihovýchodě republiky při hranici České republiky s Rakouskem, v jihozápadní části Moravy a v jihozápadní části Jihomoravského kraje. Hraničí na JZ s Rakouskem, na Z s Jindřichohradeckem, na SZ s Třebíčskem, na SV s regionem Brno-venkov a na V s Břeclavskem.

Znojensko si i po obratu v roce 1989 ponechává svůj zemědělský ráz. Od roku 1989 sice došlo k výraznému poklesu podílu zaměstnanosti v primární sféře, přesto je v celorepublikovém srovnání zaměstnanost v priméru výrazně nadprůměrná.

V současné době hospodaří na zemědělské půdě 232 podnikatelských subjektů, z toho 64 právnických osob, které obhospodařují 85,8 % zemědělské půdy a 168 soukromých zemědělců.

Na Znojensku se nenachází tzv. LFA (low fertility area), podniky tedy nemají možnost využívat jejich dotační politiku.

Svažitosť se pohybuje v rozmezí 5 -15 % a nadmořská výška je v průměru 370 m.n.m

Geologická charakteristika

Jihomoravský kraj se může pochlubit pestrou geologickou skladbou, pramenící z polohy na rozhraní Českého masivu a Západních Karpat. Hranice obou soustav v kraji probíhá přibližně v linii Znojmo–Brno–Vyškov. Družstvo Hluboké Mašůvky leží právě na rozhraní těchto dvou předělů. Podnik leží v blízkosti Jevišovické pahorkatiny, krajina je zde převážně zemědělsko-lesnatá a to s mírným zvlněním a s výškami pohybujícími se od 350-550m.

Oblast je tedy charakterizována jako subregion různorodého zemědělství převážně pahorkatin a vrchovin. Půdní kryt tvoří převážně hnědé lesní půdy pahorkatin. Jsou hlinitopísčité až písčitohlinité o střední minerální bohatosti. Mocností jsou řazeny

převážně k půdám středně hlubokým. V této části okresu se již pěstují méně náročné plodiny – obiloviny, píce a brambory.

Klimatické podmínky

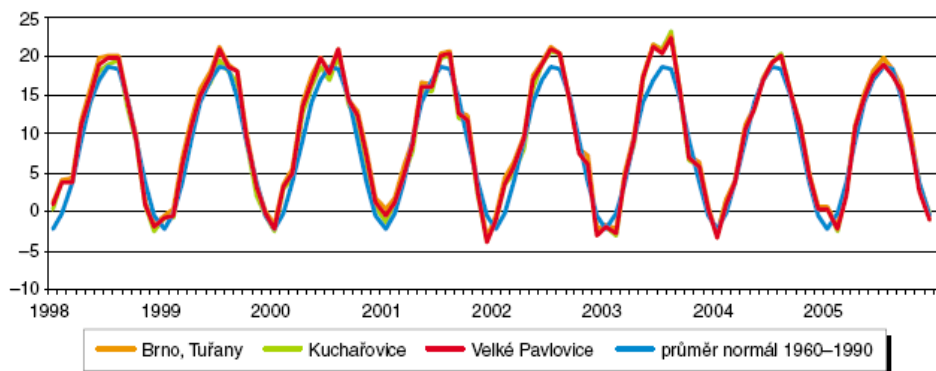
Díky své poloze má oblast Jihomoravského kraje rozsáhlé a rozmanité přírodní zázemí a příjemné klimatické podmínky v souladu s vnitrozemským klimatem mírného podnebného pásu. Patří do teplejší části území ČR a srážkové úhrny zde jsou vzhledem k ostatním oblastem republiky poměrně nízké. Mikroklima jednotlivých míst Jihomoravského kraje významně ovlivňuje také vertikální členitost terénu, ať se jedná o teplotu vzduchu, srážky, ale i větrné poměry. Rozdíly mezi jednotlivými lokalitami mohou být výrazné zejména v letním období.

Teplota vzduchu

Podle rozvrstvení průměrných teplot lze Jihomoravský kraj označit za teplou oblast. Průměrné roční teploty se na území Jihomoravského kraje pohybují v rozmezí od 7 °C do 11 °C. Nejteplejší oblast je území Dyjsko-svrateckého a Dolnomoravského úvalu v okresech Znojmo, Břeclav a Hodonín.

Průměrné teploty v nejteplejších měsících jsou na Znojemské pahorkatině nad 18 °C .

Obr. 2: Průměrná teplota vzduchu za období 1998–2005 [°C]

(Zdroj: www.znojemsko.cz)

7.7 Zdůvodnění projektu

Cílem projektu je rekonstrukce stáje pro odchov selat na základě posledních vědecko technických poznatků. Modernizace stáje podstatnou měrou přispěje ke zefektivnění výroby vepřového masa. Tato skutečnost se pozitivně projeví v úspoře krmných směsí, ve zvýšení pohodlí u chovaných zvířat a snížení úhynu. Přispěje také ke zlepšení pracovního a životní prostředí.

- ustájení zvířat splňuje:
 - Ministerstvo zemědělství ČR – požadavky na stavby a zařízení pro hospodářská zvířata –platné normy z roku 1996
 - Směrnice rady č.98/58/EC o ochraně zvířat chovaných pro hospodářské účely
 - Směrnice rady č.92/118/EEC, která stanovila minimální měřítka na ochranu prasat
 - Směrnice rady č.91/630/EEC, která stanovila minimální měřítka na ochranu prasat

7.8 Cíle projektu

7.8.1 Všeobecné cíle

- Udržení stability zemědělského družstva
- Aktivní přístup k ochraně životního prostředí
- Udržení zaměstnanosti
- Zajištění ekonomické efektivnosti provozovaných činností
- Pozastavení odlivu venkovského obyvatelstva do měst

7.8.2 Specifické cíle

- Zabezpečení dobrého zdravotního stavu selat při minimálním stresu

- Nadprůměrná ekonomická efektivnost
- Nižší úhyn
- Snížení spotřeby krmiv/zvýšení denního přírůstku
- Zkrácení výrobního cyklu

Projekt řeší rekonstrukci stáje na odchov selat. Rekonstrukce stáje plně respektuje minimální standardy pro ochranu prasat. Tento způsob chovu umožňuje zabezpečit dobrý zdravotní stav selat při minimálním stresu a nadprůměrné ekonomické efektivnosti výroby, které je dosahováno především nižším úhynem, lepším zdravotním stavem, snížením spotřeby krmiv, úsporou pracovních sil, zkrácením výrobního cyklu.

Nově nainstalovaná technologie bude mít pozitivní dopad na životní prostředí. Tato technologie se rovněž příznivě projeví na snížení nitrátů.

Příznivý vývoj hodnotových ukazatelů se projeví zvýšenou schopností konkurovat na současném trhu vepřového masa. Do budoucna podnik neuvažuje s rozšiřováním tohoto odvětví, chce si zákazníky udržet příznivými cenami, nadprůměrným zdravotním stavem i dobrými genetickými vlastnostmi.

7.9 Realizace projektu

Místo stavby: Středisko živočišné výroby Hluboké Mašůvky, obecní úřad Hluboké Mašůvky, pozemek v k.u. Hluboké Mašůvky, zastavěná plocha 738 m², okres Znojmo, kraj Jihomoravský, region Jihovýchod.

Staveniště je součástí střediska ZV, které se nachází v blízkosti obce Hluboké Mašůvky v nadmořské výšce cca 320 metrů, kde jeden ze stávajících objektů- stáj pro odchov selat-s kapacitou 1728 ks, byl vybrán pro komplexní modernizaci. Tyto stavební úpravy nenaruší stávající urbanistické a architektonické řešení střediska živočišné výroby a nevyžadají si nový zábor půdy a z tohoto důvodu bude podáno na stavební úřad ohlášení stavby.

- Doprava bude realizována po stávajících zpevněných komunikacích.
- Zásobování energií je zajištěno stávající rozvodnou sítí, která plně zabezpečí požadovaný příkon.

- Obsluhu budou zajišťovat dva pracovníci družstva.
- Potřeba vody je zajištěna z vodovodní sítě, náhradní zdroj vody bude zajištěn dovozem v cisternách.
- Keжда z podrostových kanálů bude svedena do stávající jímky.
- Uhynulá zvířata jsou krátkodobě uložena v kafilerním boxu a odvážena pravidelně speciálními vozy VAU na kafilerní zpracování.
- Plastové obaly jsou skladovány v igelitových pytlích v uzamčeném prostoru a pravidelně odváženy oprávněnou firmou do spalovny.
- Komunální odpady jsou skladovány v popelnicích a likvidovány v rámci smluvního svozu odpadů obce.
- Likvidace odpadů je řešena programem odpadního hospodářství podle zák. 238/91, který byl schválen OÚ Znojmo.
- Klimatické podmínky v daném katastru jsou aridní s průměrnými ročními teplotami kolem 9°C.
- Nabízené systémy pro modernizaci stáje zlepšují efektivnost výroby především instalací těchto technologií, náležející do způsobilých výdajů: technologie napájení a krmení technologie větrání -technologie odkladu kejdy -technologie ustájení včetně roštů, krmiště a loží - technologie vytápění

7.10 Analýza projektu

7.10.1 SWOT analýza projektu

Silné stránky :

1. Rekonstrukcí bude stavba splňovat požadavky hygienických, veterinárních, požárních vodohospodářských a bezpečnostních předpisů a norem platných v ČR a EU, čímž se zvýší kvalita životního prostředí v dané oblasti
2. Uplatněním všech norem a předpisů se také zlepší welfare ustájených selat
3. Družstvo si udrží stávající pracovní místa
4. Zkušenost pracovníků s velkokapacitním chovem prasat

5. Turnusovým chovem selepší zdravotní stav selat, protože bude moci být provedena důsledná dezinfekce po každém vyskladnění kategorie. Rozdělení stáje na samostatné sekce zabrání šíření epidemických onemocnění ve stáji.
6. Automatické větrání a topení vytvoří optimální prostředí ve stáji pro jednotlivé kategorie. Po dosažení optimálního mikroklima ve stáji se zvýší užitkovost a sníží se mortalita zvířat.
7. Krmné systémy budou plně automatizovány a aplikují krmivo v přesně nastavené dávce
8. celkové snížení nákladů na přírůstek selete kg/den.

Slabé stránky :

1. Finanční náročnost projektu – rekonstrukce si vyžaduje vysokou vstupní investici
2. Rekonstrukce je náročnější než samotná výstavba z technického hlediska
3. Nezkušenost pracovníků s přísným turnusovým odchovem prasat a nutnost proškolení pracovníků na znalost technických norem a standardů v NR EU.

Příležitosti:

1. Chov kvalitních kříženců plemen, které dosahují vysokou kvalitu masa a vyšší nákupní cenu.
2. Možnost dalšího zpracování skladované kejdy (například na výrobu bioplynu).
3. Vystavět vlastní míchárnu směsí a tím snížit náklady na krmivo.
4. Prodej vyprodukovaného vepřového masa přes odbytové družstvo.

Ohrožení:

1. Možnost ztráty smluvních obchodně-odběratelských partnerů
2. Nedodržování předepsané hygieny při vstupu na farmu - možnost přenosu nebezpečných nemocí.
3. Porušení turnusového chovu - ztráta výhody rozdělení stájí na sekce.

4. Nedokonalá identifikace říje u prasnic - sníží se množství vyprodukovaných selat.
5. Možnost neschopnosti splácet úvěr z nenadálé události

7.10.2 Předpokládaný stav před a po realizaci projektu

Realizací projektu bude zrušen stávající nevhodný provoz odchovu selat a bude nahrazen turnusovým způsobem chovu.

Počet ustájovacích míst pro jednotlivé kategorie bude činit 1728. Dále bude zachován stávající počet pracovních míst, což zabrání zvýšení nezaměstnanosti v oblasti, která se potýká s odlivem pracovníků ze zemědělských oblastí do měst.

Nový provoz bude nejen šetrnější k životnímu prostředí, ale i k samotným zvířatům ustájeným ve stáji. Vyráběno bude zhruba stejné množství vepřového masa, avšak efektivita se zvýší a náklady by se měly dlouhodobě snižovat.

7.10.3 Předpokládané efekty projektu

a) Sociální dopady

Výstavba nové farmy pro welfarový chov prasat umožní zachovat stávající chov. Pokud by zůstaly stávající nevyhovující provoz, byl by chov zrušen z ekonomických důvodů a současní pracovníci na farmě by přišli o zaměstnání.

Provoz díky uplatnění nových technologií při manipulaci s kejdou bude výrazně čistší,lepší se celkové pracovní prostředí a omezí se nebezpečí úrazu.

b) Ekonomické dopady

Mezi hlavní ekonomické dopady lze počítat ty, kdy dojde k úspoře manipulačních nákladů a snížení nákladů na nákup hnojiv, předpokládá se vzrůst tržeb podniku o 9% v důsledku zlepšení kvality vyprodukovaného masa a snížením mortality selat.

c) Dopady na životní prostředí

Stáj bude svým provedením splňovat požadavky hygienických předpisů. Stavba bude rovněž splňovat požadavky vodohospodářských, veterinárních, požárních bezpečnostních předpisů a norem platných v ČR a EU.

d) Technické a technologické dopady na realizaci projektu

Projekt umožní vybudovat ustájovacích míst, která jsou v souladu s požadavky na welfarový chov prasat. Počet modernizovaných ustájovacích míst je 1728, kapacita 738 m²

7.11 Údaje o projektovaných kapacitách

Hlavní účelová jednotka :	ustájovací místo pro selata
Kapacita:	OS - 9 x 192 = 1728
Zastavěná plocha st. celkem:	738 m ²
Obestavěný prostor st. celkem:	2 583 m ²

7.11.1 Údaje o provozu

Technologický systém:

1. Provoz – bezstelivový
2. Ustájení - skupinové kotce pro selata
3. Krmení - suché, dávkování do společných krmítek, doprava krmiva ze zásobníku
4. Napájení – hubicové napáječky
5. Odklid výkalů – hydromechanický systém potrubí s uzávěry
6. Vzduchotechnický systém -přívodní perforovaný kanál, ventilátory pro odvod vzduchu
7. Ks v sekci: 192

8. Sekcí celkem : 6

9. Kapacita : $9 \times 192 = 1728$

7.12 Dispoziční řešení

Dispoziční řešení stáje je odpovídající výrobní technologii, tj. chovu prasat dle vyhl. 191/2000 - tech. požadavky na stavbu pro zemědělství a vyhl. 208/2004 — minimální standarty pro ochranu hospodářských zvířat.

Objekt je rozdělen na tyto části:

- Odchovna selat - 9 sekcí - $9 \times 192 = 1728$
- Obsazení objektů osobami - 2 pracovníky

Zásadně je objekt dispozičně řešen jako prostor pro odchov selat. Vybavení objektu bude zajištěno a řešeno s investorem dle platných vyhlášek.

Produkce kejdy

$8 \times 192 \times 3,5 = 5\,376 \text{ kg/D}$

Celkem $5\,376 \text{ kg/D} = 5,376 \text{ m}^3 \times 120 \text{ dní} = 645 \text{ m}^3$

likvidace tuhých odpadů

vzniklé odpady z technologického procesu

1. Uhynulá zvířata - během výrobního cyklu se počítá s úhynem cca 2% - tj. cca do 201 ks prasat, tj. cca 4 140 kg/rok. Uhynulá zvířata budou krátkodobě izolovány v kafilerním boxu v zatavených pytlích a odvážena pravidelně speciálními vozy V AU na kafilerní zpracování.

2. Plastové obaly z dezinfekčních prostředků- roční kapacita cca 10 kg. Plastové obaly budou shromažďovány krátkodobě, v igelitových nepropustných pytlích v uzamčeném prostoru a pravidelně odváženy oprávněnou firmou do spalovny.

3. Biologické odpady (veterinární ošetření) - roční kapacita cca 5 kg . Biologické

odpady DTTO

4. Komunální odpady - roční kapacita cca 40 kg, skladování v popelnici, likvidace v rámci svozu odpadů obce.

Odvoz odpadů uvedených pod položkou 1), 2), 3), a 4) bude zajištěn smluvně s příslušnými organizacemi. Likvidace odpadů bude řešena programem odpadního hospodářství dle zák.381/2001.

Odchov selat

Selata zůstávají 3 týdny s matkou na porodně, poté jsou odstavena a zůstávají zde ještě jeden týden. Dohromady na porodně stráví 28 dnů a poté jsou převedena do předvýkrmu. Ztráty jsou předpokládány ve výši 3%.

Tabulka 9: Porodna

PORODNA	
přenos selat ve stáří - 4 týdnů do předvýkrmu týdně	cca 220
počet dnů v kategorii	28
konečná váha v kg	6-8
Ztráta selat v %	3

Z porodny jdou selata tedy do předvýkrmu, zde po rekonstrukci stáje vznikne 9 sekcí, z čehož bude 8 sekcí vždy naplněno selaty a jedna vždy prázdná kvůli desinfekci a přípravě na další turnus. Prasata zde zůstávají 8 týdnů a na výkrm odcházejí ve váze 29 kg. Přírůstky v této kategorii jsou 0,37 kg/ks/den a ztráty 2%.

Tabulka 10: Předvýkrm

PŘEDVÝKRM	
Selata v předvýkrmu	cca 1728
přírůstek kg/ks/den	0,37
počet dnů ve výkrmu	60
ztráty %	2

Po 60 dnech v předvýkrmu se prasata přesouvají do výkrmu, kde zůstávají dalších cca 113 dní až do váhy 110 kg. Denní přírůstek se pohybuje kolem 0,72 dkg.

Tabulka 11: Výkrm

VÝKRM	
Selata ve výkrmu	cca 1728
přírůstek kg/ks/den	0,72
počet dnů ve výkrmu	113
ztráty %	2

Tabulka 12: Náklady na léčiva

Kategorie zvířat - prasata	za měsíc
selata	32 580,-

Tabulka 13: Roční spotřeba krmiv

Kategorie zvířat - prasata	Potřeba jaderných krmiv:		Krytí potřeby jádra (t)		Nákup jádra:	
	Potřeba na 1 KD (kg)	Celková potřeba (t)	Z vlastních krmiv	Nákup krmných h směsí	Kč/t	nakoupená krmiva Kč
Selata	1,3	309	Cca 30% (92,7)	216	5900	1 274 400

Tržby chovu

tržby z prodeje jatečných prasat 10 253 870,- Kč/rok

počítá se s ročním prodejem cca 3007 kusů vykrmených prasat v průměrné váze 110 kg/ks za cenu 31 Kč/kg.

tržby z prodeje brakovaných zvířat 571 200,- Kč/rok

počítá se s ročním prodejem 160 kusů brakovaných kusů základního stáda v průměrné váze 170 kg za cenu 21 kg,

tržby celkem **10 825 070,-Kč/rok**

náklady na provoz chovu

odpisy technologie **522 000,- Kč/rok**

náklady na pořízení technologie jsou 4 913 510,-Kč. Odpisy jsou počítány na 10 let.

odpisy stavby **230 000,- Kč/rok**

náklady na pořízení stavební části jsou 2 418 080,- Kč. Odpisy jsou počítány na 10 let.

osobní náklady **320 000,- Kč/rok**

čítáme se čtyřmi zaměstnanci. Osobní náklady na jednoho dosáhnou 160.000,- Kč/rok.

nákup zvířat **260 000,- Kč/rok**

počítá se s nákupem 55 kusů prasnic. Kanci se vyměňují jednou za 6 let.

krmiva **1 274 400,- Kč/rok**

léčiva **390 960,- Kč/rok**

náklady celkem

2 997 360,- Kč/rok

Předpokládaný hospodářský výsledek

Tabulka 14: Hospodářský výsledek

Tržby celkem	10 825 070,-Kč/rok
Náklady celkem	2 997 360,-Kč/rok
Hospodářský výsledek	7 827 710,-Kč/rok

Z tabulky vyplývá, že družstvo po ročním provozu vykáže zisk 7 827 710 Kč.

9. Závěr

Ve své diplomové práci jsem se pokusila popsat současnou situaci v oblasti rozvoje zemědělství v návaznosti na dotační politiku druhého programovacího období 2007 - 2013 Evropské unie.

Zabývala jsem se jak programovými dokumenty pro období 2007-2013, které tvoří základ pro plánování alokace finančních prostředků a jejich limitů, ale také určují a odrážejí politické priority EU na dané časové období jako např. Programem rozvoje venkova ČR na období 2007-2013. Dále fondem EAFRD (Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova), jehož prostředky jsou určeny především ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, potravinářství a lesnictví, ale také pro environmentální projekty v nichž se klade důraz na multifunkčnost zemědělství, které se soustřeďuje na nepotravinářské využití zemědělské produkce.

Hlavní změny, které lze v zemědělství a rozvoji venkova očekávat v novém období je rozdělení prostředků, které se týká nově stanovených minimálních podílů financování jednotlivých os. U zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví (priorita 1) a pro diverzifikaci opatření (priorita 3) namísto původních 15%, dále 25% pro prioritu 2 (péče o půdu). Z toho vyplývá, že z prostředků určených pro EAFRD bude pro osu 1 k dispozici 10% vyplývá podíl, 25 % podíl pro osu 2 a 10% podíl pro osu 3, osa 4 Leader zůstává na 5%.

Další změny se týkají uznatelných nákladů, kdy se daň z přidané hodnoty stane odpočitatelnou položkou pro příjemce podpory, který není plátcem DPH, ale také mladých farmářů, kdy se premie zvýší z původních 40 tis. Euro na 55 tis. Euro, doba odkladu je stanovena na 36 měsíců. Dále vzrůstá podíl podpory pro nejuvzdálenější regiony a méně vhodné oblasti LFA a vzrůstá úroveň podpor na zalesnění.

Motivací pro žadatele je zcela jistě i to, že plánovací období 2007 - 2013 je pro českého podnikatele zřejmě posledním, kdy se bude moci ucházet o podporu ze strukturálních fondů, neboť po roce 2013 (N+3) se ČR zřejmě stane "čistým plátcem" do rozpočtu EU, což mimo jiné podporuje i výsledek české ekonomiky za rok 2005 - růst HDP 6%.

Tímto tempem v roce 2013 Česká republika zcela jistě překročí kritéria nezbytná pro možnost čerpání podpory ze strukturálních fondů. Celkový objem fondů z Evropské unie na léta 2007 - 2013 se zvýší až na 93 miliard Kč, přidáme-li příspěvek českého státu, pak celková částka činní přes 100 miliard Kč ročně.

Další novinkou je skutečnost, že podíl evropských fondů na financování projektů v ČR je v novém programovacím období nastaven na 85% a ČR přispívá pouze 15% ze svého rozpočtu ve srovnání s minulým programovacím obdobím, kdy podmínky financování z programů na léta 2004 - 2006 umožňovaly jen výjimečně podíl EU fondů z max. 80%.

Posun můžeme spatřovat v decentralizaci hospodaření s prostředky, kdy v minulém období 2000-2006 většinu prostředků si spravovala ministerstva a i nadále budou, ale je zde rozdíl ve významnější roli krajů prostřednictvím Regionálních operačních programů.

Možnosti financování projektů jsou opravdu široké, pozitivní zprávou je navíc zjednodušení pravidel čerpání, která s sebou přinášejí zefektivnění celého dotačního systému. Zjednodušení administrativy připravilo ministerstvo zemědělství pro žadatele, kteří se budou ucházet o finanční podporu na své projekty z nového Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Týká se většiny projektů předkládaných na opatření z Programu rozvoje venkova, ještě patrnější je pak u malých projektů do jednoho milionu korun.

Pro předkladatele malých projektů je určitě dobrou zprávou i fakt, že se od nich již nevyžaduje ani výpočet finančního zdraví či ekonomické životaschopnosti projektu. Díky zjednodušení projektů se zrychlila administrace na Státním zemědělském

intervenčním fondu. Počet povinných příloh, které musí zájemce o podporu připojit k žádosti, se tedy snížil o více než polovinu. Zemědělcům i dalším žadatelům to nepochybně usnadní přístup k novému programu. Tzn. že ti, kteří se svou žádostí neuspějí, nebudou muset na rozdíl od dosavadního operačního programu zbytečně předkládat řadu dokumentů. Počítá se totiž s využitím existujících registrů. Například u malého projektu bude místo současných dvaceti příloh třeba dodat pouze čtyři, u projektů nad jeden milion korun ještě navíc podklady pro výpočet finančního zdraví a u velkých projektů podklady k ekonomické životaschopnosti projektu. Případné další přílohy budou žadatelé muset doložit tehdy, budou-li sloužit pro vyhodnocení projektů prostřednictvím výběrových kritérií navržených národním monitorovacím výborem. Jeho složení a statut již byly schváleny.

Výrazně jednodušší je už samotný formulář žádosti o dotace a také projekt. Žadatel bude schopen si připravit projekt a vyplnit žádost sám, bez pomoci poradenských firem. Skutečně se maximálně zjednodušila osnova projektu. Zatímco u operačního programu byla v pravidlech popsána na čtyřech stranách a projekt pak obsahoval kolem 30 stran, u Programu rozvoje venkova je osnova na dvou stranách a rozsah projektu zhruba deset stran.

Žadatelé ocení i další racionalizaci administrativního postupu – nebudou muset hlásit každou změnu v projektu a sankce za porušení pravidel budou záviset na závažnosti porušení. Jediným trestem nebude vyřazení žádosti, jak tomu bylo za každé porušení u operačního programu.

Vstřícným krokem směrem k žadateli je i příprava softwarového nástroje, který umožní předvyplnit žádost na webu SZIF a zkontroluje formální správnost a úplnost žádosti.

V Bruselu 21. ledna 2008 došlo k další novince, která bude od 1. ledna 2009 zavedena a tou je Cross compliance tzv. „křížová shoda“, neboť Společná zemědělská politika EU projde poměrně zásadní změnou - dojde ke změně ze systému vyplácení jednotné platby na plochu SAPS na zavedení jednotné platby na podnik SPS. Cílem

reformy Společné zemědělské politiky z roku 2003 (nazývané Mid-Term Review), je oddělení finančních podpor poskytovaných zemědělským podnikatelům od produkce (tzv. decoupling). Na rozdíl od minulého období, kdy byla podpora vázána na objem výroby a druh komodity, se nynější dotace vztahuje na plochu obhospodařované půdy. Tím dochází ke snížení produkce, která byla v přímé vazbě na dotace často příliš vysoká. Takový způsob hospodaření by však mohl vést k některým nepříznivým jevům, jako je například zanedbávání obhospodařování zemědělské půdy a údržby krajiny.

Do praxe musí být nově uvedeno celkem 19 legislativních předpisů. Vybrané články jednotlivých směrnic a nařízení řeší především ochranu vod a ovzduší, ochranu zvířat (welfare), veřejné zdraví a zdraví zvířat a rostlin, optimalizaci hospodaření zemědělských podniků a ekologické zemědělství.

Přechod ze SAPS na SPS představuje poměrně náročný proces, a proto je při implementaci CC zvažována cesta pozvolné změny ve dvou etapách. V roce 2007 bylo vyžadováno plnění šesti standardů a v roce 2008 plnění dalších třinácti standardů. Konečným termínem pro zavedení SPS je 1. leden 2009, vyjma Slovinska a Malty, které jako jediné z nových členských zemí již SPS aplikují.

Je důležité, aby si zemědělci na SPS a dodržování všech pravidel dobře zvykli, neboť dojde-li k porušení podmínek, bude farmář sankcionován. Kontrolu Ministerstvo zemědělství deleguje podle příslušné legislativy na pověřené organizace. Ty budou výsledky kontrol CC hlásit Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu (akreditované Platební agentuře) odpovědnému za vyplácení dotací. Výsledky kontrol poslouží jako podklad při přiznání nároku na přímé platby.

9. Seznam literatury

1. Chvojková, A., Květoň, V. a kol.: Finanční prostředky fondů v programovacím období 2007-2013, Praha 2007
2. Hrabánková, M., Boháčová, M.: Strukturální podpory v rámci politiky soudržnosti v období 2000-2013, Praha 2005, ISBN 80-7271-159-8
3. Hrabánková, M. a spol.: Regionální management, České Budějovice 2002, ISBN 80-7040-564-3
4. Lukáš, Z.: Regionální a strukturální politika EU, Praha 2000, ISBN 80-238-5978-1
5. Mze ČR: Program rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013, Praha 2007
6. Mze ČR: Příloha 1, Soubor opatření EAFRD, Praha 2007
7. Mze ČR: Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytnutí dotací pro rok 2008, Praha 2007
8. MPMR ČR: Abeceda fondů Evropské unie, Odbor vnějších vztahů Ministerstva pro místní rozvoj, Praha 2007
9. MPMR ČR: Pravidla způsobilých výdajů pro programy spolufinancování ze strukturálních fondů a Fondu Soudržnosti na programové období 2007-2013, Praha 2007
10. MPMR ČR: Průvodce fondy Evropské unie, Odbor vnějších vztahů Ministerstva pro místní rozvoj, Praha 2005
11. Svatošová, L., Boháčková, I., Hrabánková, M.: Regionální rozvoj z pozice strukturální politiky, České Budějovice 2005, ISBN 80-238-9444-7

10. Elektronické zdroje

www.edotace.cz

www.eures.cz

www.europa.eu

www.euroskop.cz

www.mfer.cz

www.mmr.cz

www.mze.cz

www.strukturalnifondy.cz

11. Summary

This thesis focuses on drawing financial resources from the European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD) and its usage, further on conditions that have to be fulfilled in order as an applicant to have the right to gain dotation resources.

In the first part of the thesis are described main definitions and headings that are distinctive for this field such as structural funds as EAGGF (European Agricultural Guidance and Guarantee Fund) and EAFRD and also prior axes of the period 2007 – 2013.

The next part is concerning principles of the structural politics. In this section is described whole system of financial controlling with all its articles dealing with projects.

Further chapter is divided into smaller sections, which are dealing with program documents that are necessary for implementation of Strategic Guides Communities that have to be in conformity of European Commission Regulations. National Developing Plan is further document that is vital for correct understanding and description of national problems in order to clear them up.

The key chapter defines conditions of usage of financial resources that have to be accomplished in order to draw and use them.

Practical part of the thesis has two sections, in the first one are among others illustrated notions such as qualified and unqualified costs, cofinancing and monitoring. In the second section is suggested a project: Reconstruction of stable for hoglings - that should help the agricultural cooperation of Hluboké Mašůvky to improve its position on the market and to increase its competitiveness.

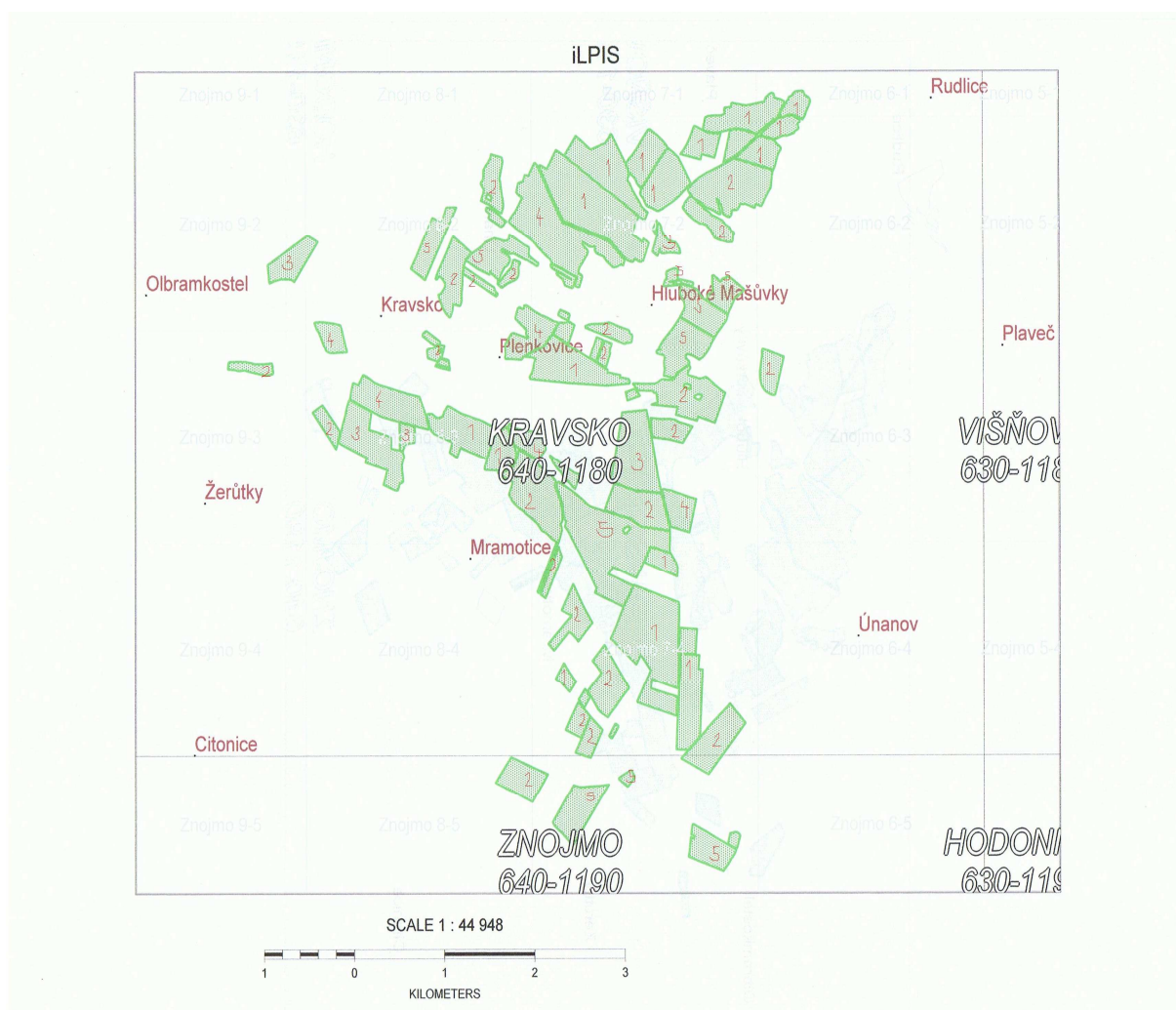
12. Seznam použitých zkratk

ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
MZE ČR	Ministerstvo zemědělství České republiky
SF	Strukturální fondy
ROP	Regionální operační program
SWOT	Analýza slabých a silných stránek, příležitostí a hrozeb
OP	Operační program
SROP	Společný regionální operační program
EAGGF	Evropský zemědělský orientační a záruční fond
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
PRV	Program rozvoje venkova
ESF	Evropský sociální fond
NSRR	Národní strategický referenční rámec
SOZS	Strategické obecné zásady Společenství
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
NRP	Národní rozvojový plán
PA	Platební orgán
MA	Příslušný řídicí orgán
IB	Zprostředkující subjekt
FB	Finanční útvary
FR	Konečný uživatel
MVČR	Ministerstvo vnitra české republiky
MRČR	Ministerstvo financí české republiky
OP RVMZ	Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství
IA	Interní audit
HSS	Hospodářská a sociální soudržnost
HRDP	Horizontální plán rozvoje venkova
NUTS II	Statistické územní jednotky Evropské unie
SZP	Společná zemědělská politika

13. Přílohy

1. mapa orné půdy družstva Hluboké Mašůvky
2. preferenční kritéria
3. závazný přehled maximálních hodnot některých způsobilých výdajů
4. indikátory vztahující se k projektu v rámci opatření

Příloha 1

Legenda:

1. Pšenice ozimá
2. Ječmen jarní
3. Hrách
4. Kukuřice
5. Slunečnice

Příloha 2

Preferenční kritéria

Níže uvedená kritéria jsou doplněna označením typu sankce dle ustanovení bodu 15 Obecných podmínek.

Pokud žadatel získal body za preferenční kritéria, jsou tato preferenční kritéria závazná a jakékoliv nesplnění podmínek preferenčních kritérií nebo předložení nepravdivých či neúplných údajů pro hodnocení preferenčních kritérií se posuzuje jako nedodržení podmínek dotace;C

Podopatření I.1.1.1. Modernizace zemědělských podniků

Záměr a) investice do budov, staveb a technologií pro živočišnou výrobu

Č.	Kritérium				Možný bodový zisk
1.1	Podíl příjmů ze zemědělské prvovýroby na celkových příjmech žadatele činí 45 % a více.				20
1.2	Podíl příjmů ze zemědělské prvovýroby na celkových příjmech žadatele činí 41 – 44 %.				15
1.3	Podíl příjmů ze zemědělské prvovýroby na celkových příjmech žadatele činí 35 – 40 %.				10
Požadovaná míra dotace (%) ¹⁾					
	Ostatní zemědělci mimo znevýhodněné oblasti	Ostatní zemědělci v znevýhodněných oblastech	Mladý zemědělec mimo znevýhodněné oblasti	Mladý zemědělec v znevýhodněných oblastech	
2.1.	25	35	35	45	15
2.2.	26	36	36	46	14
2.3.	27	37	37	47	13
2.4.	28	38	38	48	12
2.5.	29	39	39	49	11
2.6.	30	40	40	50	10
2.7.	31	41	41	51	9
2.8.	32	42	42	52	8
2.9.	33	43	43	53	7
2.10.	34	44	44	54	6
2.11.	35	45	45	55	5
2.12.	36	46	46	56	4
2.13.	37	47	47	57	3
2.14.	38	48	48	58	2
2.15.	39	49	49	59	1
3.1.	Žadatel je mladý začínající zemědělec. ²⁾				15

¹⁾ Zvýhodnění projektů, pro které bude požadovaná míra dotace nižší, než míra uvedená v části „Druh a výše dotace“

²⁾ Mladý začínající zemědělec:

fyzická osoba, která splňuje všechny následující podmínky:

- nedosáhla ke dni podání Žádosti věku 40 let,
- dosáhla minimální zemědělské kvalifikace, nebo za stanovených podmínek dosáhne,
- zahajuje činnost poprvé.

právnícká osoba, která splňuje všechny následující podmínky:

- je řízena mladým začínajícím zemědělcem, který splňuje definici příjemce dotace – fyzické osoby,
- mladý začínající zemědělec řídí, tj. plní funkce statutárního orgánu, a zároveň se podílí na základním jmění z více než 50%. minimálně po dobu vázanosti realizace projektu

Zahájením zemědělské činnosti poprvé se u fyzické osoby rozumí:

- a) žadatel není a v minulosti nebyl evidován jako zemědělský podnikatel nebo samostatně hospodařící rolník (musí být evidován jako zemědělský podnikatel nejpozději při podpisu Dohody o poskytnutí dotace),
- b) žadatel je evidován jako zemědělský podnikatel a datum zařizování není starší 16 měsíců od data registrace Žádosti o dotaci.

V případě žadatele - právnické osoby se podmínky „zahájení činnosti poprvé“ posuzují u mladého začínajícího zemědělce – fyzické osoby, která řídí, tj. plní funkce statutárního orgánu, a zároveň se podílí na základním jmění z více než 50%.

(Zdroj: www.mze.cz, 2007)

Příloha 3

Závazný přehled maximálních hodnot některých způsobilých výdajů

Pro veškeré stavební práce platí, že maximálním způsobilým výdajem pro jednotlivé položky rozpočtu jsou aktuální ceny uvedené v katalogu stavebních prací k datu podpisu smlouvy s dodavatelem.

Maximální způsobilé výdaje pro investiční záměr a) Stavby a technologie pro živočišnou výrobu.

	náklady v Kč/ustajovací místo
Stavební náklady	1 200,-
Technologie ustájení a napájení	500,-
Technologie krmení	600,-
Technologie větrání a topení	900,-
Technologie odklizu kejdy – rošty	400,-
Celkem	3 600,-

(Zdroj:www.mze.cz, 2007)

Příloha 4

Indikátor	Jednotka	Očekávaný stav	Skutečný stav
fyziké indikátory			
počet modernizovaných ustájovacích míst	ks	1728	
počet nově vybudovaných skladovacích kapacit	m ³		
počet vybudovaných skladovacích kapacit na vedlejší produkty chovů zvířat a jejich skladovací kapacita	m ³	738	
ukazatele výkonu			
počet produktů s vyšší přidanou hodnotou	ks		
zvýšení podílu zemědělců nebo sdružení zemědělců na trhu	%		
Zdroje/finanční indikátory			
zjištěný objem investic	Kč	42 130 000	
počet zapojených zemědělských podniků - úroveň investice na podnik	Kč		
Socio-ekonomické indikátory			
počet zaměstnanců pracujících v zlepšených Pracovních podmínkách	ks	2	
Indikátory ZP			
počet modernizovaných stájích pro hospodářská zvířata	ks	1726	
počet skladovacích kapacit	m ³		
počet kapacit na vedlejší produkty chovu zvířat	m ³	738	
úroveň snížení čpavku	%		
úspora energie	%		
omezení znečištění odpadních vod dusičnany	%		

Tabulka se souborem indikátorů je závaznou součástí projektu. Žadatel vyplňuje pouze první sloupec, tj. očekávaný stav a ty indikátory, ke kterým se projekt vztahuje. Výše řazený soubor indikátorů má pouze pracovní návrh, konečná verze je předmětem schválení EK. (Zdroj: www.mze.cz, 2007)